

BIULETYN

informacyjny

SPIS TREŚCI

Sprawy młodzieży na pierwszy plan • W roku Leninowskim • PTTK na Ziemiach Zachodnich i Północnych w 25-lecie PRL • W odpowiedzi na apel górników Lubina • Ponad 100 tysięcy u Transportowców i Drogowców • Karta młodego krajoznawcy • Kierunek nowoczesność • Nowe szlaki turystyczne trwałą zdobyczą OKKT • Towarzystwo zgłasza akces do Klubu Krajoobrazy • Campingi PTTK najlepsze • Czynnem społecznym wnosimy Dom Wycieczkowy PTTK w Olsztynie koło Częstochowy • Okręgi rozszerzają działalność krajoznawczo-turystyczną wśród młodzieży szkolnej • Plenum Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK • Pierwsza w Polsce Narada Muzealna PTTK wytycza dalsze drogi rozwoju • Okręg Poznański w czołowiec • Stacje turystyczne zapraszają • O nowe formy turystyki motorowej • Żeglarze podsumowali swą działalność • Pora na mapy dla imprez na orientację • Jan-tarowe szlaki • Z życia okręgów, oddziałów, kół...

ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK Nr 132-133
LUTY - MARZEC 1970

SPRAWY MŁODZIEŻY NA PIERWSZY PLAN

16 KWIETNIA 1969 r. Plenum Zarządu Głównego PTTK podjęło uchwałę w sprawie zasad działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej. Uchwała ta, przygotowana w uzgodnieniu z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego i podjęta w obecności przedstawicieli tego Ministerstwa (na posiedzeniu plenarnym gościliśmy m.in. Wiceministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Waldemara Winkla), stwarzała szczególnie dogodne warunki dla poszerzenia frontu współdziałania ogniw PTTK ze szkołami.

Blisko po upływie roku od daty opublikowania tej uchwały należy z dużą dozą samokrytycyzmu oceniać stan jej realizacji. Mało prężna działalność zwłaszcza komisji młodzieżowych naszego Towarzystwa, a także hermetyczność niektórych komisji turystyki kwalifikowanej, które nie dostrzegały w wymienionej uchwale wielkiej dla

siebie szansy — sprawiły, że PTTK nie stało się wszędzie poważnym partnerem szkoły w wychowaniu młodego pokolenia.

W szkolnictwie zachodzą stale przemiany w kierunku zwiększenia wymagań wychowawczych. Jeżeli ogniwa naszego Towarzystwa nie potrafią dostosować się do tego nurtu, mimo uchwał i porozumień na szczeblu centralnym czy nawet na szczeblu wojewódzkim, PTTK nie zyska sobie właściwej pozycji w szkołach.

11 lutego 1970 r. Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego wydało zarządzenie w sprawie współdziałania szkół z młodzieżowymi organizacjami ideowo-wychowawczymi: ZMS, ZMW i ZHP oraz działalności samorządu uczniowskiego. Zarządzenie to o znaczeniu fundamentalnym, które powinien znać każdy działacz PTTK pracujący z młodzieżą stanowi początek dużej pracy podjętej przez Ministerstwo

w dziedzinie porządkowania całej rozległej sfery społecznej działalności młodzieży szkolnej.

Za pewien czas zostanie wydane następne zarządzenie normujące działalność na terenie szkół stowarzyszeń i organizacji dorosłych, które tworzą w szkołach tzw. organizacje uczniowskie. Wobec tego już obecnie nasze Towarzystwo powinno wsluchiwać się w prowadzoną w związku z tym dyskusją i podejmować zabiegi zmierzające do zastosowania swojej linii działania do posunięć władz oświatowych.

Już w cytowanym powyżej zarządzeniu z 11 lutego br. znalazł się ustęp bezpośrednio interesujący nasze Towarzystwo. Mianowicie w § 12 ust. 1. czytamy, że: obok przynależności do organizacji ideowo-wychowawczej (tj. ZMS, ZMW lub ZHP) uczeń może w zasadzie należeć tylko do jednej organizacji uczniowskiej.

Ta słuszna decyzja podyktowana względami wychowawczymi stwarza równocześnie sytuację swoistej konkurencyjności: te bowiem stowarzyszenia, które nie będą występowały z dostatecznie skutecznym programem, które nie będą starały się pozyskać nauczycieli na swych aktywistów, które będą chciały tylko

sposobami biurokratycznymi utrzymywać kontakt ze szkołami — te stowarzyszenia będą po prostu wypierane przez inne bardziej prężne i żywotne.

Na naradzie kuratorów okręgów szkolnych, przedstawicieli komitetów wojewódzkich PZPR, prezesów zarządów ZNP oraz dyrektorów okręgowych ośrodków metodycznych, jaka odbyła się w dniu 24 lutego br. w Sulejówku pod Warszawą, zreferowane zostały zasady działania na terenie szkół stowarzyszeń dorosłego społeczeństwa.

Stwierdzono, że uspołecznianiu szkoły mogą dobrze służyć tzw. organizacje uczniowskie, które są szkolnymi agendami stowarzyszeń i organizacji dorosłego społeczeństwa. Jest rzeczą bezsporną, że mnogość organizacji uczniowskich szkodzi jednak uspołecznieniu szkoły, ponieważ powoduje rozproszenie sił. Dlatego też ustalono zasady, na których powinno się opierać działania na terenie szkół tych stowarzyszeń i organizacji.

Po pierwsze — to stowarzyszenie może tworzyć w szkole swoje agendy, które posiada program obfitujący w zamierzenia wychowawcze i aktywy przygotowane do pracy z młodzieżą.

Po drugie — tylko to stowarzyszenie może tworzyć w szkole swoje odpowiednie organizacyjne, które ma wypracowany system wymagań w stosunku do młodzieży (lub stara się ten system wypracować). System wymagań powinien sprawać,

że uczeń należący do organizacji uczniowskiej będzie się pod pewnymi względami stawał inny od tego, który do niej nie należy, a więc będzie nabierał określonych, wartościowych cech. Jeżeli organizacja uczniowska nie wymaga niczego za wyjątkiem opłacania składki i raz w roku uczestniczenia w jakimś „tygodniu” — taką organizację uczniowską trzeba rozwiązać.

Po trzecie — stowarzyszenie, które tworzy w szkole organizację uczniowską, musi inwestować w kadre nauczycielską, która współdziała w prowadzeniu tej organizacji.

Opiekunem organizacji uczniowskiej może być tylko członek i to aktywny członek danego stowarzyszenia, które powinno zabiegać o jego pozyskanie, przeszkolenie, świadczyć mu stałą pomoc fachową i dawać oparcie społeczne.

Po czwarte — stowarzyszenie, które posiada w szkole swoją uczniowską organizację musi mieć obowiązek udostępnienia swej bazy i urządzeń oraz świadczenia środków na rzecz szkoły i organizacji uczniowskiej, dostarczaniu jej materiałów programowych i metodycznych, wydawania potrzebnych publikacji, które szkoła chętnie zakupi, organizowania w swych obiektach zajęć z młodzieżą szkolną. Oczywiście, nie tyle zależy na materialnym wzbogaceniu szkoły tą drogą, co na udostępnieniu dla prowadzenia pracy wychowawczej tego wszystkiego, czym stowarzyszenie dysponuje.

Do tych wymagań należy dodać

zalecenie, aby uchylić praktykę tzw. „zbiorowych członków”, która głównie wpływa na statystykę a nie na poziom pracy wychowawczej.

Wobec powyższego, rzeczą niezbędną jest, aby komisje młodzieżowe PTTK oraz wszystkie instancje Towarzystwa podjęły pilnie prace nad:

— wypracowaniem programu pracy PTTK z młodzieżą szkolną (przy czym nie chodzi tu o imprezy i rajdy, co o merytoryczne kierunki pracy programowej),

— weryfikacją odznak i systemu bodźców stosowanych w PTTK, oraz dostosowanie ich do potrzeb młodzieży szkolnej,

— opracowywaniem karty młodego krajoznawcy, która będzie próbą skodyfikowania praw i wymagań w stosunku do młodzieży uprawiającej turystykę,

— ustaleniem planów pracy z aktywnym młodzieżowym i aktywnym dorosłym turystów i krajoznawców, którzy pracują z młodzieżą,

— dostosowaniem usług, jęś świadczy Towarzystwo, do potrzeb młodzieży szkolnej (odpowiednie przygotowanie pracowników, obiektów turystycznych itd.),

— wypracowaniem organizacyjno-programowych zasad i form tworzenia w szkołach średnich kół PTTK na zasadzie członkostwa indywidualnego.

Jacek Węgrzynowicz
wiceprezes ZG PTTK

W ROKU LENINOWSKIM

W ślad za uchwałą Plenum Zarządu Głównego PTTK wskazującą na włączenie się Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego do uczczenia obchodów 100-lecia urodzin Włodzimierza Lenina napływają meldunki z okręgów, oddziałów i kół.

W ŻYWCU

Zarząd Babiogórskiego Oddziału PTTK planuje zorganizowanie specjalnej konferencji o tematyce leninowskiej na której omówione zostaną m.in. turystyczno-krajoznawcze zainteresowania Wodza Rewolucji. Pobyt Lenina na ziemi polskiej włączony ponadto zostanie do programu szkolenia przewodników.

W rozpoczynającym się Roku Leninowskim urzędowych zostanie wiele okolicznościowych imprez. Koło przewodnickie zamierza urządzić wycieczki do muzeów leninowskich w Krakowie i Poroninie oraz zakładów przemysłowych noszących imię Lenina. Uroczystą oprawę mieć będą dwie wielkie żywieckie imprezy — III zlot na Babią Górę Szlakiem W. Lenina i IV młodzieżowy rajd narciarski „Szlakami Partyzantów”. Ponadto zorganizowana zostanie wystawa „Lenin w Polsce” i wycieczka aktywu turystycznego do Moskwy i Leningradu.

W OPOLU

Z okazji Roku Leninowskiego odbyła się w Opolu uroczysta sesja popularno-naukowa poświęcona zainteresowaniom krajoznawczym Włodzimierza Iljicza Lenina. Sesję tę pod patronatem Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki i przy współudziale Zarządu Wojewódzkiego TPPR — zorganizował Zarząd Okręgu PTTK Śląska Opolskiego w Opolu.

W sesji uczestniczyli m.in. sekretarz KMIP PZPR 71. Zenon Patrzyński, zastępca sekretarza generalnego ZG PTTK — Wojciech Militz oraz zastępca przewodniczącego WKKFiT w Opolu — Tadeusz Kiciński.

Części oficjalnej uroczystości przewodniczył prezes Zarządu Okręgu PTTK Janusz Jabrzemski. Przybyli na imprezę działacze i aktywiści PTTK z terenu województwa z zainteresowaniem wysłuchali trzy referaty ukazujące w sposób żywy życie, działalność i osobowość Lenina. Pierwszy „Mrksizm-Leninizm o kwestii wypoczynku po pracy” wygłosił wiceprezes Zarządu Okręgowego PTTK — Stanisław Dąbrowski.

„Zainteresowania krajoznawcze Włodzimierza Iljicza Lenina” — referat stanowiący główny temat sesji wygłosił Zbigniew Tomkowski — autor świetnego opracowania opublikowanego pod tym samym tytułem w roczniku „Ziemia — 1967”. Ostatni, składający się na sesję temat „Lenin o młodzieży” zreferował Jerzy Dwornik.

W części artystycznej tej udanej imprezy wystąpili aktorzy Państwowego Teatru Ziemi Opolskiej, którzy przedstawili zebrany montaż poetycko-muzyczny poświęcony Leninowi.

PTTK NA ZIEMIACH ZACHODNICH I PÓLNOCNYCH W 25 - leciu PRL

Cwierzćwieczu turystyki na Ziemiach Zachodnich i Północnych poświęcona była w lutym 1970 roku sesja dziennikarzy turystycznych. Odbędzie się we Wrocławiu i Sobótce i była połączona z obżadem Kotliny Kłodzkiej.

Wprowadzeniem do obrad były referaty: o dorobku turystyki na Ziemiach Zachodnich i Północnych w 25-lecie PRL, dra Zbigniewa Kulczyckiego, przewodniczącego Rady Turystyki GKKFiT oraz o rozwoju turystyki na Dolnym Śląsku — wiceprzewodniczącego WKKFiT we Wrocławiu Władysława Igielskiego.

W pozostałych 4 referatach zaprezentowane zostało ćwierćwiecze działalności i osiągnięć turystyczno-krajoznawczych na Ziemiach Odzyskanych instytucji i organizacji społecznych.

Dorobkowi Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na Ziemiach Zachodnich i Północnych w 25-lecie PRL poświęcone było obszernie opracowanie skomentowane przez zastępcę sekretarza generalnego ZG PTTK Wojciecha Militza. (Publikujemy je poniżej.)

O dorobku Centralnego Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków MKiS mówił dyrektor Miechysław Ptasnik, Funduszu Wczasów Pracowniczych dyrektor naczelny Waclaw Łazuchiewicz, Ludowych Zespołów Sportowych sekretarz RG LZS Janusz Przedpeński. Wygłoszone zostały ponadto referaty: o działalności w zakresie ochrony przyrody, który przedstawił Wojewódzki Konserwator Przyrody Jan Sybilski oraz o problemach odbudowy i rozbudowy Wrocławia — zastępca Głównego Architekta Wrocławia Lesław Zak.

Podczas obrad sekretarz generalny ZG PTTK dr Jerzy Sierpiński i prezes okręgu wrocławskiego PTTK prof. Tadeusz Waszkiewicz wręczyli redakcji wrocławskiego „Słowa Polskiego” i jej naczelnemu redaktorowi, dr Zbigniewowi Tempkiewiczowi Złote Odznaki PTTK.

Z okazji sesji, w Klubie Dziennikarzy Wrocławskie Zakłady Wytwórcze PTTK „Foto-Pam” zorganizowały pokaz pamiątek turystycznych.

* * *

LATA 1945—1950 były trudnym okresem dla rozwoju turystyki na Ziemiach Północnych i Zachodnich, które po wiekach wróciły do Macierzy.

Wojna, która przeszła przez te tereny, nie oszczędziła obiektów i urządzeń turystycznych. Katastrofalny był stan bezcennych zabytków historycznych. Rola przybyłych na te ziemie z różnych terenów Polski, wśród nich także działaczy turystycznych, polegała nie tylko na naprawieniu zniszczeń, ale na umieszczeniu tych ziem w geografii turystycznej Polski. W śródowniku ludzi pochodzących z różnych regionów Polski o różnych obyczajach, tradycjach i przyzwyczajeniach powoli dokonywał się proces integracji społecznej.

Z inicjatywy turystycznych działaczy przybyłych z innych regionów Polski zaczęły powstawać pierwsze oddziały Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego podejmującej działalność turystyczno-krajoznawczą.

Pierwsze oddziały PTK powstały w Gdańsku i Elblągu już w 1945 r. Niewiele później, bo w 1946 r. założonych zostało 6 następnych oddziałów PTK: w Olsztynie, Słupsku, Nastgardzie, Szczecinie, Zielonej Górze, Jeleniej Górze. Według szacunkowych obliczeń (brak jest dokładnych danych) — zrzeszały one

około 200 członków. Ta pierwsza kadra działaczy obydwu Towarzystw — PTT i PTK podjęła trud uczenia społeczeństwa krajoznawstwa i turystyki na Ziemiach Zachodnich i Północnych.

Chodziło także o to, aby ludzie przybyli z różnych terenów poznali i pokochali całym sercem ten kraj, który od wieków był polski. Toteż objęcie opieką zamków piastowskich i innych zabytków, gromadzenie i poszukiwanie materiałów źródłowych, piśmiennictwa, albumów itp. świadczących o polskości tych ziem były jednymi z najważniejszych zadań działaczy turystycznych. Pierwsze wycieczki organizowane były właśnie z myślą poznania własnego miasta, jego tradycji, potem najbliższych okolic. Obejmowano opieką zabytki i pomniki przyrody zabezpieczając je przed dalszym niszczeniem, nieraz włączając w te prace młodzież szkolną, jak np. w Zielonej Górze, gdzie patronat i opiekę nad zabytkową wieżą zwaną „Wieżą Głodową” zlecono młodzieży.

Pilnym zadaniem było też wytyczenie szlaków turystyczno-krajoznawczych, które przebiegałyby przez tereny najciekawsze nie tylko pod względem krajoobrazu, ale i historii, zabytków, miejsc upamiętnionych walkami o polskość i wyzwolenie tych ziem. Istniejące np. w woj. wrocławskim szlaki, były bowiem trasami typowo spacerowymi o zupełnie innych założeniach.

Tak został zapoczątkowany dorobek krajoznawczy na Ziemiach Zachodnich i Północnych, gdzie każdy uratowany zabytek świadczy dobitnie o polskości tych ziem, o polskiej kulturze narodowej.

Władze naczelne PTK chcąc pobudzić ruch turystyczny oraz usatysfakcjonować za trud i żarliwość aktyw turystyczny działający na Ziemiach Zachodnich i Północnych organizują kolejno Walne Zjazdy Delegatów Towarzystwa, pierwszy w 1947 r. — w Gdańsku, drugi — w 1948 r. w Szczecinie, a trzeci w 1949 r. w Olsztynie.

Niebawem wzrasta aktyw turystyczny, powstają nowe koła i oddziały, wszechstronniejsza staje się działalność. I tak np. w 1947 r. zostaje zorganizowany w Szczecinie ogólnopolski kurs krajoznawczy, a zarząd koła PTK w Zielonej Górze wydaje „jednodniówkę” na „Dni Winobrania”, które staną się potem doroczną imprezą turystyczną.

Ożywiona działalność prowadzi aktyw PTK w woj. olsztyńskim. W 1948 r. w siedzibie olsztyńskiego oddziału PTK rozpoczyna swą pracę pierwszy punkt informacji turystycznej. Prowadzone są intensywne przygotowania obiektów, stanowiących załączek bazy turystycznej na tych terenach. W czerwcu 1949 r. w czasie Walnego Zjazdu PTK zorganizowanego w Olsztynie przez naczelne władze Towarzystwa odbywa się uroczystość związana z otwarciem 16 schronisk na terenie województwa.

Na Pomorzu Zachodnim, które obejmowało woj. szczecińskie i koszalińskie do 1950 r. powstało 7 oddziałów PTK i Koło PTT w Szczecinie. We wrocławskim prowadzą działalność 4 placówki PTT i PTK. Oprócz działalności programowej Towarzystwa te zajmują się porządkowaniem szlaków turystycznych, przejmowaniem obiektów, niejednokrotnie zde-wastowanych, oraz zabezpieczaniem zabytków.

Pierwsze 5 lat to „kiełkowanie” turystyki na tych terenach. Większy i planowany jej rozwój datuje się dopiero od lat pięćdziesiątych, po zjeździe połączeniowym PTT i PTK i powstaniu w grudniu 1950 r. Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

PTTK kieruje swój wysiłek na organizowanie ogniw terenowych i mobilizację aktywu społecznego. Za-

czyna się rozwijać turystyka kwalifikowana. Następuje umocnienie form działalności programowej i organizacyjnej.

Masowe rajdy piesze, górskie, narciarskie oraz spływy są doskonałym propagatorem ruchu turystycznego. Uczestnicy tych imprez stają się gorącymi zwolennikami turystyki i krajoznawstwa, wielu z nich zostaje aktywnymi działaczami Towarzystwa.

We wrześniu 1953 r. Komisja Turystyki Górskiej organizuje I Górski Rajd Sudecki, w którym bierze udział ponad 2.000 uczestników. We wrocławskim rozpoczyna się organizacja corocznych tradycyjnych zlotów turystycznych, których celem jest popularyzacja walorów krajoznawczych tego województwa.

W 1953 r. Okręg Gdańsk organizuje także po raz pierwszy — I Ogólnopolski Rajd Pieszy na Warmii i Mazurach.

W 1955 r. Oddział Międzuczelniany PTTK w Poznaniu przeprowadza I Ogólnopolski Rajd Studencki na Ziemiach Zachodnich.

W 1956 r. PTTK urządza wielką imprezę — Ogólnopolski Spływ „Wodami Polski do Granicy Pokoju” z zakończeniem na Odrze, w którym bierze udział ponad 5.000 kajakowców z całej Polski, a który zapoczątkował na Ziemiach Zachodnich i Północnych oraz w całym kraju rozwój masowej turystyki kajakowej.

Od 1951 r. we wszystkich województwach notuje się żywiołowy rozwój turystyki. Wciągnięto robotników i chłopów w orbitę zainteresowań turystycznych, powiązano turystykę z organizacjami młodzieżowymi.

Przykładowo w jednym tylko woj. szczecińskim w 1951 r. obsłużono 490 wycieczek z udziałem 36.000 uczestników, a w woj. wrocławskim w 1953 r. zorganizowano 656 wycieczek z udziałem 55.000 uczestników.

Ale nie tylko rozwinęła się turystyka, imprezy, ruch ochrony przyrody i zabytków, co na tych ziemiach miało szczególne znaczenie. Stosunkowo szybko podjęto też w obydwu Towarzystwach: PTT i PTK, akcje wydawnicze w formie przewodników, zmierzające do ukazania przynależności tych ziem do Polski, do ukazania ich wartości kulturalnych i zabytkowych. Na to przecież czekał cały kraj. I oto już w 1947 r. Oddział PTT w Kłodzku wydał 2 niewielkie przewodniki: „Kłodzko” B. Bilińskiego i „Ziemię Kłodzką”, a Oddział we Wrocławiu „Przewodnik po rejonie Sobótki” i „Dolnośląski Informator Turystyczny”. Oddział w Olsztynie wydaje pierwszy przewodnik po mieście Olsztynie i informator wycieczkowy po Warmii i Mazurach.

Rozwijają się także takie formy działania jak przewodnictwo, poradnictwo krajoznawcze, pamiątkarstwo.

Ten wszechstronny rozwój PTTK, który stał się możliwy dzięki ofiarności starszej i młodszej kadry działaczy Towarzystwa oraz dzięki współpracy ze związkami zawodowymi, organizacjami młodzieżowymi i instytucjami społecznymi przyczynił się również do znacznego rozwoju ruchu turystycznego na Ziemiach Zachodnich i Północnych.

W 1968 r. na terenie Ziem Zachodnich i Północnych prowadzi pracę programową 53 oddziały i 461 kół PTTK zrzeszających 88.181 członków na ogólną liczbę w całym kraju 369.622 członków.

Stan kadry działaczy wynosi 1.252 osoby na ogólną liczbę 4.926, w tym przewodników na Ziemiach Zachodnich 345 (w całym kraju 2.320).

Rozpoczął się właściwy start do wielkiego umasowienia turystyki i krajoznawstwa i olbrzymiego rozwoju wszystkich form działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Uwzględniając warunki startu, bilans 25-lecia jest imponujący. Zwłaszcza ostatnie 10 lat od 1959 r. — to żywiołowy rozwój turystyki w całej Polsce. Ilustrują to najlepiej liczby: w 1958 r. PTTK wszystkimi formami swej działalności obsłużyło 565.938 osób, a w 1968 r. — 12.976.565. Odpowiednie dane dotyczące Ziem Zachodnich i Północnych wynoszą: 1958 r. — 126.232 osoby, 1969 r. — 2.818.011 osób.

Wzrósł nie tylko udział PTTK w turystyce. Utrzy-

muje się również tempo rozwoju organizacyjnego i działalności PTTK, zwłaszcza na Ziemiach Zachodnich i Północnych. Rozwój ten najlepiej charakteryzują dane. Dla przykładu kilka liczb, a więc w 1958 r. PTTK zrzeszało w całym kraju 177.256 członków indywidualnych. W tym na Ziemiach Zachodnich 25.475. W 1968 r. na Ziemiach Zachodnich nastąpił 3,5-krotny wzrost ilości członków — do przeszło 88.181, podczas kiedy w całym kraju wzrost ten był 2-krotny 369.622.

Warto jeszcze dodać, że w ubiegłym roku, roku dalszego wzrostu organizacyjnego PTTK, który w całym kraju jeżeli chodzi o ilość członków indywidualnych wynosi 8%, na Ziemiach Zachodnich i Północnych wynosi ponad 20%.

Jeżeli chodzi o kadre działaczy — to można powiedzieć że we wszystkich rodzajach, tzn. wśród przewodników turystyki kwalifikowanej, przewodników, strażników przyrody, opiekunów nad zabytkami itp. ilość działających na Ziemiach Zachodnich wzrosła 4—5 razy. Ilość organizatorów turystyki (których działalność rozpoczęła się w 1961 r.) w omawianych województwach wynosi 14.319 na ogólną liczbę w całym kraju 53.498 — co stanowi przeszło 1/4.

Na podkreślenie zasługuje działalność Komisji Opieki nad Zabytkami, która na tych terenach miała szczególnie szerokie pole działania. Przejęcie w opiekę starych zamków piastowskich, zabytków kultury polskiej, które za czasów niemieckich były specjalnie zaniedbywane i niszczone, gdyż dowodziły wymownie o polskości tych ziem, od pierwszych dni działalności PTK a potem PTTK było najważniejszym zadaniem.

Zadaniu temu działacze Towarzystw sprostali. Na ogólną liczbę 5.830 opiekunów zabytków w całym kraju, na terenie Ziem Zachodnich i Północnych jest ich 1.620. Działalność Komisji osiągnęła najlepsze wyniki w województwie wrocławskim, które w skali kraju zajmują I miejsce pod względem ilości obiektów objętych opieką; we wrocławskim działa 1.046 opiekunów zabytków.

W omawianym dziesięcioleciu ożywienie turystyczne następowało w sposób żywiołowy, szczególnie w odniesieniu do turystyki kwalifikowanej. Ilustrują to najlepiej liczby dotyczące imprez turystyki kwalifikowanej zarówno centralnych jak i ogólnopolskich. Systematycznie bowiem zwiększa się ilość tych imprez urządzanych przez 6 okręgów PTTK leżących na Ziemiach Zachodnich i Północnych.

I tak np. w 1967 r. odbyło się na tych terenach 41 takich imprez na 158 w całym kraju. W 1968 r. 54 imprezy na 204 urządzane w całej Polsce. W 1969 r. odpowiednio 46 na 201.

Szczególne nasilenie centralnych i ogólnopolskich imprez turystyki kwalifikowanej organizowanych przez PTTK w 6 województwach: wrocławskim, opolskim, zielonogórskim, szczecińskim, koszalińskim i olsztyńskim przypadnie na rok bieżący — 1970, kiedy świętować będziemy 25-lecie przyłączenia tych ziem do Macierzy. W roku 1970 odbędzie się tu aż 80 imprez na ogólną liczbę 212.

Warto również prześledzić, już na przykładzie ostatnich 2 lat (1968, 1969), jak wyglądało ogólne uczestnictwo w turystyce kwalifikowanej w poszczególnych okręgach znajdujących się na Ziemiach Zachodnich i Północnych.

W 1968 r. zostało zorganizowanych: w okręgu Koszalin — 207 imprez turystyki kwalifikowanej z 11.941 uczestnikami, w okręgu Opole — 105 imprez turystyki kwalifikowanej z 11.423 uczestnikami, w okręgu Olsztyn — 154 imprez turystyki kwalifikowanej z 6.143 uczestnikami, w okręgu Szczecin — 361 imprez turystyki kwalifikowanej z 22.748 uczestnikami, w okręgu Wrocław — 525 imprez turystyki kwalifikowanej z 65.828 uczestnikami, w okręgu Zielona Góra — 275 imprez turystyki kwalifikowanej z 21.313 uczestnikami. Łącznie 1.672 imprezy ze 139.396 uczestnikami.

W 1969 roku natomiast odbyło się: w okręgu Koszalin — 261 imprez turystyki kwalifikowanej z 27.760 uczestnikami, w okręgu Olsztyn — 270 imprez turystyki kwalifikowanej z 19.196 uczestnikami, w okręgu Opole — 182 imprez turystyki kwalifikowanej z 15.929 uczestnikami, w okręgu Szczecin — 528 imprez turystyki kwalifikowanej z 35.408 uczestnikami, w okręgu

Wrocław — 1254 imprez turystyki kwalifikowanej z 71.771 uczestnikami, w okręgu Zielona Góra — 284 imprez turystyki kwalifikowanej z 16.973 uczestnikami. Ogółem 2.788 imprez ze 186.837 osobami.

Ten wysoki wskaźnik wzrostu ilości imprez turystyki kwalifikowanej oraz uczestników nie byłby możliwy, gdyby nie wielka akcja propagandowa prowadzona przez Towarzystwo na Ziemiach Zachodnich i Północnych oraz bogaty program tych imprez i ich tradycje.

To imprezy turystyki kwalifikowanej, a nie mówimy o masowych wycieczkach organizowanych przez ORT-y PTTK, w których uczestniczyło w 6 wspomnianych okręgach PTTK na Ziemiach Zachodnich i Północnych w roku ubiegłym co najmniej 2.818.011 osób.

I to jest najlepszy wykładnik wielkiej turystyki, jaka się rozwinęła w ostatnich latach na tych ziemiach w wyniku działalności organizatorskiej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

W ODPOWIEDZI NA APEL GÓRNIKÓW Z LUBINA

- 1000 godzin prac społecznych
- Odnowienie szlaku do Czerska
- Dokumentacja dla przyszłego pawilonu turystycznego

ODDZIAŁ PTTK W WARCE PODEJMUJE ZOBOWIĄZANIA DLA UCZCZENIA 25-lecia ZWYCIĘSTWA NAD FASYZMEM

Podczas XI zjazdu oddziału PTTK w Warce, który odbył się w lutym 1970 roku tamtejszy aktyw w odpowiedzi na apel górników Lubina, aby czynem uczcić 25-lecie powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych do Macierzy i rocznicę rozgromienia hitlerowskich Niemiec podjął cenne zobowiązanie.

PTTK-owcy Warki postanowili:

- przygotować wspólnie z organizacjami młodzieżowymi — zlot młodzieży powiatu grójeckiego dla uczczenia 100 rocznicy urodzin W.I. Lenina;
- przygotować w czynie społecznym dokumentację inwestycyjną dla budowy pawilonu turystycznego;

- przepracować społecznie 1000 roboczo-godzin przy budowie pawilonu turystycznego, przy robotach ziemnych, niwelacyjnych i zieleniach;
- zbudować w czynie społecznym stelaż na kajak;
- odnowić szlak turystyczny Warka—Czersk.

Jednocześnie członkowie i działacze oddziału PTTK w Warce wezwali wszystkie ogniwa organizacyjne Towarzystwa na terenie całego kraju do podejmowania zobowiązań i czynów zwycięstwa dla uczczenia 25-rocznicy rozgromienia faszyzmu i powrotu Ziemi Zachodnich i Północnych.

OKKT „SZLAKAMI POLSKI LUDOWEJ”

PONAD 100 TYSIĘCY U TRANSPORTOWCÓW I DROGOWCÓW

DUŻYMI osiągnięciami w Ogólnopolskim Konkursie Krajoznawczo-Turystycznym „Szlakami Polski Ludowej” może się pochwalić Związek Zawodowy Transportowców i Drogowców.

Zgodnie z decyzją Rady Głównej Federacji powołał on Centralny Sztab Konkursu w ZZTD, którego zadaniem było organizowanie i programowanie całokształtu prac związanych z konkursem „Szlakami Polski Ludowej” oraz stworzenie warunków dla szerokiego rozwoju akcji konkursowej w ZZTD. Chodziło także o udzielanie pomocy w realizacji konkursu sztabom okręgowym w ZZTD oraz inspirowanie wszelkiego rodzaju inicjatyw tak, by racjonalnie wykorzystać możliwości wszystkich ogniw zrzeszonych w Federacji dla podejmowania zadań konkursowych.

W rezultacie w konkursie krajoznawczo-turystycznym „Szlakami Polski Ludowej” wzięło udział 15 okręgowych rad federacji, które akcją konkursową objęły 334 zakłady pracy a w nich 100.357 pracowników i ich rodzin, co stanowi około 40% członków ZZTD. Uczestnicy konkursu zdobyli 9.799 odznak Szlakami Polski Ludowej oraz 1.487 odznak Szlakami Chwały Oręża Polskiego.

Transportowcy i drogowcy organizowali bardzo różnorodne akcje konkursowe, w wyniku których około 18.000 turystów brało udział w 339 imprezach turystyczno-krajoznawczych, około 70.000 osób uczestniczyło w 2.244 wycieczkach.

Do trwałych osiągnięć konkursu zaliczyć należy opracowanie 69 nowych tras wycieczkowych, wytyczenie 2 szlaków turystycznych, oznakowanie tablicami 18 obiektów upamiętniających historię Polski.

Na specjalną uwagę zasługują czyny społeczne, których wartość ogólna zamyka się kwotą 2.120.000 zł. Między innymi uczestnicy konkursu z Elbląga wykonali przystań kajakową z nadwozi samochodów „Star”. Drogowcy i transportowcy z woj. krakowskiego, przepracowali prawie 200 godzin przy porządkowaniu ruin w zamku w Tenczynku. Pracownicy oddziałów PKS i rejonów eksploatacji dróg publicznych w Katowicach wyremontowali w czynie społecznym 4 autobusy z przeznaczeniem ich dla celów turystycznych. Uczestnicy z Opola w ramach rajdu „Szlakami polskiego renesansu” przepracowali 100 godzin przy zabezpieczeniu skarpy w Sandomierzu.

Z wstępnych podsumowań wynika, że największą aktywność wykazały rady okręgowe związku w Poznaniu, z którego w konkursie wzięło udział 19.000 członków ZZTD, w Bydgoszczy — 18.380 uczestników i Wrocławiu — 16.550.

Jak transportowcy i drogowcy wypadną w klasyfikacji ogólnej dowiemy się w czasie uroczystego zakończenia Ogólnopolskiego Konkursu Krajoznawczo-Turystycznego „Szlakami Polski Ludowej”, które odbędzie się w dniach 17 i 18 maja br. w Gdańsku.

KARTA MŁODEGO KRAJOZNAWCY

KOLEJNYM sejmikiem krajoznawczym poprzedzającym Ogólnopolską Radę Krajoznawczą (Kongres Krajoznawstwa) było spotkanie na temat roli krajoznawstwa w obywatelskim wychowaniu młodzieży. Sejmik odbył się w końcu ub. r. w Tarnowie i zgromadził ponad 140 uczestników.

Organizatorami sejmiku były Okręgowe Komisje Krajoznawcze w Krakowie i w Katowicach, zaś bezpośrednimi przygotowawcami i realizacją programu sejmiku zajęli się z całym oddaniem działacze PTTK z Tarnowa. Obrady toczyły się w Młodzieżowym Domu Kultury w Tarnowie, którego kierownictwo i personel swoim zaangażowaniem w sprawne przeprowadzenie tej dużej imprezy w pełni przyczynili się do jej sukcesu.

Program sejmiku obejmował: referat wiceprezesa ZG PTTK i przewodniczącego Komisji Krajoznawczej ZG PTTK mgr inż. Jacka Węgrzynowicza pt. „Rola PTTK w działalności krajoznawczej wśród młodzieży”, trzy referaty o charakterze doniesień naukowych, a mianowicie „Krajoznawstwo i turystyka wśród młodzieży w świetle socjologii” — wygłoszony przez mgr Marianą Niezgodę, „Krajoznawstwo i turystyka młodzieży w świetle psychologii” — wygłoszony przez mgr Ryszarda Stacha oraz „Krajoznawstwo i turystyka w nauczaniu i wychowaniu młodzieży” — przygotowany i ze swadą wygłoszony przez dr Stanisława Wróbla.

Najbardziej pasjonującą częścią sejmiku były obrady i dyskusje w zespołach, na które podzielili się uczestnicy sejmiku. Omawiano tam problemy szczegółowe, ale o dużym znaczeniu dla dalszego rozwoju pracy naszego Towarzystwa z młodzieżą. Grupa I — kierowana przez mgr Czesława Blajdę zajmowała się dyskusją nad „kartą młodego krajoznawcy”, grupa II — kierowana przez mgr Lucynę Bogusiawską, próbowała ustalić system wymagań w pracy z młodzieżą, zaś grupa III — kierowana przez mgr Marianą Wnuka dyskutowała nad metodami pracy krajoznawczej z młodzieżą. Jest rzeczą godną uwagi, że wszystkie grupy z całym zaangażowaniem pracowały nad powierzonymi im zagadnieniami, przedłużając dyskusję poza zaplanowane terminy aż do późnych godzin wieczornych. Należy podkreślić, że przeprowadzanie porad problemowych metodą pracy w grupach daje bardzo dobre rezultaty, aktywizuje niemal wszystkich uczestników, pozwala na opracowanie konkretnych materiałów.

Merytoryczne wyniki sejmiku w Tarnowie należy ocenić bardzo wysoko. Opracowano mianowicie propozycje dokumentu wskazującego na obowiązki i prawa młodego krajoznawcy i turysty. Jest to nader udana próba ujęcia w krótkie, lapidarne sformułowania tego wszystkiego co jest treścią pracy wychowawczej prowadzonej przez nasze Towarzystwo wśród młodzieży szkolnej. Dokument ten nazwano „kartą młodego krajoznawcy”. Jest to rodzaj kodeksu, którym rządzić się powinni członkowie szkolnych kół PTTK, a także wskazówka jakie wymagania należy stawiać przed masowymi wycieczkami, organizowanymi przez szkoły. Jest rzeczą oczywistą, że „karta młodego krajoznawcy” musi przejść jeszcze wiele dyskusji, powinna zostać zweryfikowana w trakcie praktycznej działalności wychowawczej prowadzonej wśród młodzieży w różnym wieku. Niemniej zasługą działaczy zebranych na sejmiku w Tarnowie jest opracowanie jej pierwszej wersji.

Podczas obrad w grupach dużo uwagi przyłożono do opracowania zarysu programu wymagań, jakie należałoby stosować przez cały czas pobytu młodego człowieka w szkolnym kole PTTK. Program ten ustalony dla poszczególnych rodzajów wieku młodzieży, zapewniający ciągłość oddziaływania wychowawczego, dostosowany do coraz bardziej krystalizujących się z wiekiem zainteresowań krajoznawczych i turystycznych młodzieży, powinien być szczególnie starannie zweryfikowany przez komisje młodzieżowe naszego Towarzystwa. W trakcie dyskusji zwracano uwagę na konieczność dokładnego przejrzenia wymagań regulaminowych najniższych szczebli odznak turystyki kwalifikowanej, które stanowić powinny składnik owego systemu wymagań. Podkreślano również, że wypracowanie przez PTTK systemu wymagań wychowawczych, odpowiadającego współczesnym potrzebom socjalistycznej szkoły umożliwi Towarzystwu szerokie wejście do szkół średnich.

To sprawozdanie nie obejmuje oczywiście wszystkich problemów omawianych na sejmiku w Tarnowie. Zostaną one przedstawione w specjalnej publikacji, która stanowić będzie istotny wkład w przygotowanie do Ogólnopolskiej Rady Krajoznawczej, która w polowie maja odbędzie się w Gdańsku.

KIERUNEK NOWOCZESNOŚĆ!

NOWOCZESNOŚĆ w krajoznawstwie”. Oto hasło, które przyświecało obradom ogólnopolskiego Sejmiku Krajoznawczego, a który odbył się w Warszawie w lutym 1970 roku. Organizatorem jego była Mazowiecka Komisja Krajoznawcza, która — już dawniej — podjęła inicjatywę eksponowania nowoczesnych kierunków w pracach krajoznawczych.

Myślą przewodnią sejmiku było znalezienie odpowiedzi na pytanie: Jak, w sposób nowoczesny, popularyzować krajoznawstwo pośród szerokiego rzesz społeczeństwa? Podczas całych obrad przewijało się więc zagadnienie „nowoczesnego modelu” krajoznawstwa i działalności krajoznawczej, zastosowania nowych osiągnięć nauki i techniki, jak największego zbliżenia się do zainteresowań i mentalności współczesnego obywatela.

Organizatorzy przyjęli następującą strukturę obrad — najpierw, jako wprowadzenie i podbudowa referaty teoretyczne, następnie zaś narady robocze w zespołach tematycznych, wreszcie — doniesienia z praktyki i dyskusja na sesji plenarnej sejmiku. Całość posiadała specjalną, niespotykaną dotąd na naszych imprezach oprawę z zastosowaniem środków audiowizualnych. Zmieniono też nieco tradycyjną formę obrad i referatów. Zamiast stołu prezydyjnego i transparentów na podium ustawiono trzy ekrany, na sali zaś przygotowano siedem rodzajów sprzętu audiowizualnego. Wykonano też specjalne tematy dotyczące przeźroczy i nagrań.

Sejmik zaczął się od wyświetlenia krótkiej serii kolorowych przeźroczy obrazujących mniej znane obiekty Mazowsza, poprzedzonych hasłem „Witamy w Warszawie — na Mazowszu”, a uzupełnionych obrazem fragmentów mapy ze strzałką kierunkową. Przeźroczo towarzyszył komentarz z taśmy a rozpoczął i zakończył mazurek Chopina.

Później nastąpiło oficjalne otwarcie Sejmiku przez prezesa Zarządu Okręgu Mazowieckiego PTTK red. Tadeusza Rycerskiego, który następnie przewodniczył obradom przez mikrofon, z sali. Działacze Komisji

Krajoznawczej Okręgu Wrocławskiego PTTK przekazali symboliczną pałeczkę, która wędruje z sejmiku na sejmik, aż znajdzie się na Ogólnopolskiej Naradzie Krajoznawczej w Gdańsku.

Część teoretyczną wypełniły trzy referaty.

„O działalności krajoznawczej i nowoczesności” — mówił red. Adam Czarnowski z Warszawy, przewodniczący Mazowieckiej Komisji Krajoznawczej. Referent wskazał na elementy krajoznawstwa zbieżne z nowoczesnością w treści i metodach. Współczesna działalność krajoznawcza wymaga pomocy płynącej ze znajomości zasad naukowych i wsparcia jej nowymi środkami technicznymi. Dlatego należy odpowiednio przystosować kadrę działaczy i podnieść jej kwalifikacje. W czasie wygłaszania referatu użyty został projektor pisma, przeźrocza i nagrania z taśmy.

Na temat „Współczesnego odbiorcy krajoznawstwa” mówił ilustrując swę wystąpienie przeźrocami dr Józef Sosnowski z Uniwersytetu Warszawskiego. Referent zanalizował społeczeństwo pod kątem jego zamiłowań, zainteresowań, potrzeb i pragnień, ukazał postawy psychiczne i możliwości oddziaływania na nie przez turystykę i krajoznawstwo.

Referat „O nowoczesnym modelu przekazywania i odbioru treści krajoznawczych” dr Kazimierza Denka z Uniwersytetu Poznańskiego, odtworzono z taśmy, ilustrując przeźrocami. Treść referatu ujmowała rolę organizowania działalności krajoznawczej w oparciu o nowoczesną dydaktykę, w powiązaniu ze znajomością procesów psychologii, prakseologii itp. Nie może być już prawidłowej działalności krajoznawczej bez świadomego rozeznania jej mechaniki, uwzględniania zasad naukowych i aktywnego współuczestnictwa odbiorców tej działalności — na wycieczkach, prelekcjach i innych imprezach.

Głównym kierunkiem obrad i dyskusji w zespołach tematycznych był sposób popularyzacji krajoznawstwa za pomocą nowoczesnych metod, form i środków:

A — na imprezach turystycznych o charakterze powszechnym, a więc na wycieczkach autokarowych, pieszych (świętecznych), rajdach itp.,

B — w obiektach turystycznych, jak schroniska, lokale organizacyjne PTTK i inne, w sensie ich wystroju i prowadzonej tam działalności,

C — przez wydawnictwa drukowane i środki masowego przekazu.

Wymienione zespoły obradowały pod kierunkiem:

A — mgr Bronisława Cmeli z Rzeszowa, B — mgr Wojciecha Lucasa z Warszawy, C — red. Tomasz Chludzińskiego z Warszawy. Wprowadzenie do dyskusji w tych zespołach przygotowali i wygłosili ich kierownicy oraz kol. kol. mgr Janusz Zmudziński, mgr Jerzy Antepowicz, dr Jerzy Pawlik, inż. Jan Stankiewicz, red. mgr Tadeusz Rycerski. Liczne postulaty jakie przedstawiono później na Plenum Sejmiku zo-

stałą jeszcze opracowane redakcyjnie a następnie przekazane na Naradę w Gdańsku.

Drugi dzień obrad plenarnych rozpoczął się referatem mgr Czesława Skonki pt. „Kadra działaczy i źródła informacji”. Referent przedstawił aktualny stan szkolenia kadry i potrzebę jej specjalizowania tematycznego i co do kierunków pracy, omówił metody działalności w związku ze stałym podnoszeniem się jej poziomu, sposób przygotowania i opracowania źródeł niezbędnych dla działaczy oraz właściwe ich wykorzystanie.

Uzupełniające referat doniesienia, wygłosili: dr Jerzy Pawlik z Tarnowskich gór — „Naukowa organizacja źródeł”, Jan Musiał z Łodzi — „Działalność pracowni krajoznawczej” i mgr Stanisław Bogdanowicz z Otwocka „Poradnie krajoznawcze i punkty IT”.

W przerwie demonstrowano mapę świetlną woj. warszawskiego z obiektami krajoznawczymi, wykonaną przez młodzież z SKKT-PTTK z Technikum Budowlanego w Warszawie, pod kierunkiem opiekuna Zdzisława Bartlewskiego.

W plenarnej dyskusji wyłonili się m.in. takie problemy, jak: zwiększanie użyteczności zbiorów bibliotecznych i archiwalnych materiałów krajoznawczych, które znajdują się w okręgach i w Zarządzie Głównym PTTK, zbiorów fotograficznych Fotopam, wykonanie odpowiednich katalogów i ewentualnie wymiany materiałów. Podnoszono także potrzebę powołania społecznego instytutu krajoznawczego, nowego wydania Słownika Geografii Turystycznej Polski, prowadzenia obowiązkowej dokumentacji imprez, wydawania małych, popularnych pozycji przewodnikowych, wprowadzenia zagadnień lub przedmiotu ochrony środowiska do nauczania w szkołach — zwłaszcza technicznych itp.

W dyskusji zabrał też głos przewodniczący Komisji Krajoznawczej ZG PTTK mgr inż. Jacek Węgrzynowicz, który stwierdził, że najważniejszym obecnie zagadnieniem jest perspektywiczne programowanie działalności PTTK. W szczególności należy zaproponować główny cel działania krajoznawczego i odpowiednią treść. Bardzo istotne jest pogłębienie studiów nad potrzebami odbiorców krajoznawstwa, podniesienie poziomu szkolenia kadry i zwiększenie jej liczby.

Podsumowania Sejmiku dokonał Przewodniczący Mazowieckiej Komisji Krajoznawczej red. Adam Czarnowski.

W Sejmiku wzięło udział 98 delegatów z 16 okręgów PTTK. Poza tym uczestniczyli liczni goście m.in. z GKKFiT, WKKFiT, Pracowni Planów Regionalnych, Wydawnictwa „Sport i Turystyka”, redakcji „Światowida”, „Poznaj swój kraj” itd. Było też obecnych 6 przedstawicieli ze Szkolnych Wojewódzkich Ośrodków Krajoznawczo-Turystycznych. W sumie — pierwszego dnia Sejmiku salę wypełniało ok. 180 osób. Organizacja była wzorowa.

NOWE SZLAKI TURYSTYCZNE TRWAŁĄ ZDOBYCZĄ OKKT

O GÓLNOPOLSKI Konkurs Krajoznawczo-Turystyczny „Szlakami Polski Ludowej” przyniósł wiele ciekawych pomysłów, inicjatyw. Pozwolił także — to leżało w zadaniach określonych regulaminem konkursu — na wytyczanie i oznakowanie nowych szlaków turystycznych.

Uczestniczące w konkursie zespoły przedstawiły w tej dziedzinie szereg interesujących propozycji. Oznakowane szlaki będą po zatwierdzeniu przez Komisję służyły turystom. Przyczynią się one do lepszego poznania poszczególnych regionów i nie uczęszczanych dotychczas tras.

Centralny Sztab Konkursu jeszcze analizuje i ocenia te propozycje. Dlatego trudno podać wszystkie nowe szlaki turystyczne, które powstały w wyniku inicjatyw konkursowych, zgłoszone przez uczestników konkursu w sztabach powiatowych.

Prezentujemy więc tylko najważniejsze, świadomi, że OKKT „Szlakami Polski Ludowej” procentować będzie na pewno większą ich ilością.

W Ciechocinku, w ramach akcji konkursowej dla upamiętnienia zbrodni hitlerowskich dokonanych

na Polakach w lesie Odolionkim w r. 1939 — oznakowano dojścia do 2 pomników znajdujących się na miejscach kaźni.

Ciechocinek ma także znaczny do-robek w dziedzinie opracowania i oznakowania szlaków turystycznych i spacerowych dla masowego ruchu turystycznego. Szlaki spacerowe to: „Szlak Wiślany”, „Szlak Kujawski”, „Szlak Zamkowy” (do Raciążka), „Szlak w Odolionie”. Szlak turystyczny natomiast prowadzi z Ciechocinka przez Raciążek, Nieszawę do Przepustu.

Przez woj. gdańskie biegnie tzw. Szlak Pancernych, trasą walk I Brygady Zmotoryzowanej WP. Prowadzi on m.in. przez miejscowość Łężyce koło Runii, gdzie znajduje się cmentarz żołnierzy polskich poległych w 1939 r. i 1945 roku. Pozostawał on trochę zapomniany. Uczestnicy XIV Rajdu Nadbałtyckiego PTTK w ramach czynów społecznych zgłoszonych do konkursu OKKT uporządkowali ten cmentarz.

W Tarnowskich Górach oznakowano dla potrzeb masowego ruchu turystycznego szlak Tarnowskie Góry — Sztolnia „Czarnego Pstrąga” (wielka atrakcja to podziemny spływ łodzią po dawnej kopalni).

W 50-lecie Powstania Śląskiego — jednej z piękniejszych kart historii ludu śląskiego, aktywny Oddziałowej Komisji Pieszej PTTK w Gliwicach opracował i wyznakował dla uczczenia tej rocznicy 2 szlaki turystyczne: „Szlakami Powstań Śląskich” i „Szlakami Husarii Polskiej”. Łączna ich długość na trasach przebiegających przez Ziemię Gliwicką wynosi 71 km. Szlaki te zostały zgłoszone do OKKT.

W Kościerzynie (woj. gdańskie) opracowano trasy piesze na odcinku: stacja PKP Kościerzyna wzdłuż jeziora Kapliczne, jez. Wieżysko, jez. Osuszno, Rybaki, rezerwat Buków — stacja PKP (10 km).

W powiecie sztumskim oznaczono i zgłoszono do zatwierdzenia „Szlak Stefana Żeromskiego”. Prowadzi on z Gardel przez Kwidzyn — Trzciano — Mikołajki — Waplewo — Kalwę — Sztum do Zajezierza. Opracowano także mapę szlaku i materiał do folderu.

W Wodzisławiu Śląskim (woj. katowickie) opracowano „Szlak ewakuacji więźniów oświęcimskich”.

Komisja Turystyki Górskiej Oddziału Krakowskiego w ramach konkursu wyznakowała i opracowała dokumentację nowego szlaku na trasie „Działań bojowych i walk w Beskidach” (35 km), który biegnie przez Skawę — Wysokie — Górę Ludwiki — Sidzinę — Malinowe — Kojuszówkę. Szlak ten łączy upamiętnione miejsca: w Wysokiej, cmentarz obrońców ojczyzny z 1939 roku, izbę pamiątek ruchu oporu, muzeum regionalne, w Sidzinie, kamień pamiątkowy w miejscu śmierci partyzantów radzieckich oraz pomnik poległych na przełęczy Malinowe.

Turyści miechowski oznakowali „Szlak Partyzancki” na ziemi mie-

chowskiej. W Powiatowym Sztabie w Chrzanowie zgłoszono oznakowanie nowych szlaków nizinnych, są to: „Szlak Puszczy Bylowskiej” — biegnący z Chrzanowa do Krzeszowic (32 km), oraz „Szlak Dawnego Górnictwa” (42 km).

Sztab w Nowej Hucie zaproponował „Szlak Partyzantów Ziemi Bocheńskiej” biegnący przez Nową Hutę — Niepolomice — Szarów — Kłaj — Stanisławie — Chodenię — Bochnię — Kolanów — Pogwizdów — Nieszkwice — Zawadę — Nieprześnią — Grabino — Sabatów i drugi wariant również z Nowej Huty do Sabatowa przez Jesień — Kobyłę — Wiśnicz Nowy.

Tomaszów Mazowiecki opracował „Szlak Partyzancki” na trasie Tomaszów Mazowiecki — Polichno.

Powiatowy Sztab w Olsztynie przygotował dla masowego ruchu

turystycznego XII tras. Są to m.in. szlaki „Grzbietu Mragowskiego”, „Kopernika”, „Grunwaldzki”, „Wielkich Jezior Mazurskich”. Sztab w Ostródzie wyznakował szlak „Zródeł Drwęcy”.

W województwie poznańskim w pow. Rawicz oznakowano „Szlak Mickiewiczowski”: Rawicz — Konarzewo — Poniec, w powiecie chodzieskim trasę prowadzącą przez „Miejsca bitew Powstania Wielkopolskiego”.

W województwie rzeszowskim jedną z najciekawszych propozycji zgłoszonych przez Sztab Powiatowy w Jaśle jest „szlak badań geograficznych prof. Stanisława Pawłowskiego”, który biegnie doliną rzeki Wisłoki. Ponadto wyznaczono kilka nowych tras w Bieszczadach, oraz trasę jednodniowej wycieczki „szlakiem fortów” w Przemyślu.

TOWARZYSTWO ZGŁASZA AKCES DO KLUBU „KRAJOBRAZY”

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z uznaniem powitało powołanie przez pięć czołowych tygodników kulturalno-społecznych („Kultura”, „Kierunki”, „Życie Literackie”, „Tygodnik Kulturalny”, „Polityka”) — Klubu Prasowego „Krajobrazy”, mającego na celu rozwinięcie szerokiej akcji publicystycznej w obronie przyrody i jej zasobów. Opublikowane w tych tygodnikach zadania Klubu wytyczają działalność wszechstronną i nad wyraz pożyteczną, stanowiącą przy tym odpowiedź na coraz żywiej budzącą się opinię społeczną oraz wiążącą się z problematyką wysuniętą przez najważniejsze ciało międzynarodowe — Organizację Narodów Zjednoczonych.

Towarzystwo nasze jest żywotnie zainteresowane zachowaniem środowiska przyrodniczego w takim stanie, aby nie tylko pokolenie

współczesne, ale i pokolenia przyszłe miały możliwość regeneracji sił w tym środowisku i zaspokojenia swego naturalnego kontaktu z przyrodą. Turystyka bowiem i krajoznawstwo jako podstawowe kierunki rekreacyjne, mają jedynie wówczas rację bytu, gdy odbywają się w otoczeniu nie zdewastowanym przez nierozważne gospodarowanie zasobami przyrody.

PTTK deklaruje zatem swą współpracę z Klubem Prasowym „Krajobrazy”, zapraszać będzie przedstawicieli Klubu na posiedzenia swych ogniw organizacyjnych, dotyczących zagadnień interesujących Klub, informować o podejmowanych krokach w tym zakresie, jak też zobowiązuje się do uwzględnienia w swych periodykach, zwłaszcza w „Ziemi” i „Wierchach” problematyki ochrony przyrody.

CAMPINGI PTTK NAJLEPSZE

Co roku Polska Federacja Campingu organizuje ogólnopolski konkurs na najlepszy camping. W roku 1969 odbył się piąty skolei tego typu konkurs, w którym zgłoszono 45 obiektów z 16 województw.

Konkurs zakończył się pełnym sukcesem campingów PTTK-owskich, które we wszystkich kategoriach obozowisk zdobyły czołowe lokaty.

W kategorii I obozowisk pierwsze

miejsce zdobył camping Nr 13 w Piławkach, woj. olsztyńskie, w kategorii II — camping Nr 31 w Żnieniu, woj. bydgoskie, a w kategorii III — camping Nr 15 w Bachotku, woj. bydgoskie.

Równocześnie zostały przyznane dyplomy uznania za osiągnięte dobre wyniki obsługi turystów w sezonie 1969 roku, następującym campingom: Nr 61 w Elblągu — woj. gdańskie, Nr 75 w Pińczowie — woj. kieleckie.

CZYNEM SPOŁECZNYM WZNASIMY DOM WYCIECZKOWY PTTK W OLSZTYNIE KOŁO CZĘSTOCHOWY

I DEALNYM terenem dla masowego ruchu turystycznego i naturalnym zapleczem wypoczynkowym dla ludzi pracy Śląska i Zagłębia jest kraina „Orlich gniazd” — Jura Krakowsko-Częstochowska, oddalona o godzinę drogi pociągami od większych ośrodków Czarnego Śląska. Kraina o urzekającym krajobrazie i bogatej historii, o dużych walorach klimatycznych (nasłonecznienie, sucha gleba, lasy szpilkowe). Tu właśnie przed sześćdziesięciu kilku laty, szlachetni patrioci i entuzjaści naszego kraju przemierzając szlaki jurajskie, podziwiając ruiny historycznych warowni i niedostępne ostańce rzucili myśl powołania do życia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Katowicki Okręg PTTK, nawiązując do tych pięknych, patriotycznych tradycji i doceniając walory regionu, w którym zrodziło się polskie krajoznawstwo, zamierza współdziałać w przekształceniu malowniczej Jury w nowe, wielkie zagłębie turystyczno-wypoczynkowe. W specjalnej uchwale Okręgowej Konferencji Przedstawicieli Oddziałów PTTK w 1968 roku postanowiono wybudować społecznym wysiłkiem członków PTTK, a w tym głównie z terenu województwa katowickiego — Dom Wycieczkowy w Olsztynie koło Częstochowy, w pobliżu ruin warowni Kazimierza Wielkiego.

Realizacja tego zamierzenia przyczyni się do pełniejszego zagospodarowania tego pięknego regionu, a wzniesiony społecznym sumptem Dom Wycieczkowy będzie stanowić piękny pomnik i dar dla uczczenia najświętszej rocznicy zorganizowanego ruchu turystycznego w Polsce.

Powołany został Społeczny Komitet Budowy Domu Wycieczkowego PTTK w Olsztynie koło Częstochowy na czele którego stanął zasłużony działacz PTTK, Członek Honorowy naszego Towarzystwa mgr Tomasz Wróbel.

W końcu ub. roku odbyło się poszerzone zebranie plenarne Zarządu Okręgu PTTK w Katowicach. Na zebraniu tym zapadła uchwała na podstawie której w 1970 roku od każdego udzielonego noclegu w bazie noclegowej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na terenie katowickiego Okręgu PTTK będą pobierane dodatkowe opłaty w wysokości 1.— zł (znaczkki).

Będą także wydane specjalne „cegiełki” 10.—, 20.—, 50.— i 100 złotowe do rozprowadzania wśród społeczeństwa przez jednostki organizacyjne PTTK oraz specjalna pa-

miątkowa plakietka z widokiem Olsztyna do komisowej rozsprzedaży w jednostkach PTTK i kioskach „Ruchu”. Marża od sprzedaży plakietek przeznaczona zostanie na fundusz budowy.

Społeczny Komitet Budowy Domu Wycieczkowego w Olsztynie przyjmuje również od wszystkich instytucji, organizacji, zakładów pracy i osób prywatnych bezpośrednie wpłaty na fundusz budowy (konto w Oddziale PKO Bielsko-Biała Nr 31-9-422).

Dom Wycieczkowy PTTK w Olsztynie koło Częstochowy ma posiadać 100 miejsc noclegowych (40 w pokojach dwuosobowych oraz 60 w pokojach 4 i 8 osobowych na łóżkach spiętrzonych), 100 miejsc na campingu zlokalizowanym nieopodal domu wycieczkowego, jadal-

nię z bufetem na 100 miejsc konsumpcyjnych, stałych oraz 50 sezonowych dla passantów. Obok znajduje się parking na 10 autobusów i 20 samochodów osobowych. Dom wycieczkowy w Olsztynie będzie miał oczywiście wszelkie inne niezbędne dla turysty urządzenia jak szatnie, przechowalnię bagażu i nart, punkty sprzedaży pamiątek, kuchnię turystyczną itp.

Przewiduje się, że opracowanie dokumentacji potrwa przez rok 1970 a realizacja budowy ma nastąpić w latach 1971—1973.

Liczne jednostki organizacyjne PTTK Okręgu Katowickiego zapowiedziały już czyny społeczne przy budowie domu wycieczkowego PTTK w Olsztynie. Sądzymy, że nie zabraknie i innych PTTK-owców z całego kraju.

OKRĘGI ROZSZERZAJĄ DZIAŁALNOŚĆ KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNĄ WŚRÓD MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Z ARZĄD Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przykłada wielką wagę do kształtowania ideowych postaw młodzieży, do jej patriotycznego wychowania, świadomy, że poważną rolę w tym względzie odgrywa krajoznawstwo i turystyka. Dlatego pragnąc stworzyć bardziej wszechstronne podstawy organizacyjne i warunki zabezpieczające działalność krajoznawczo-turystyczną wśród młodzieży szkolnej, przyjął na posiedzeniu plenarnym w dniu 16 kwietnia 1969 r., w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, nowe zasady programowo organizacyjne działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej. Określili one główne kierunki działalności PTTK w tym środowisku, oraz postawiły przed okręgami i oddziałami naszego Towarzystwa odpowiedzialne zadania. Jednocześnie zobowiązano okręgi i oddziały PTTK do opracowania własnych planów realizacji uchwały ZG PTTK.

Również wytyczne Prezydium ZG PTTK do działalności Towarzystwa na rok 1970 poświęcają bardzo wiele miejsca sprawom młodzieży, u-

znając je obok spraw krajoznawczych i szkolenia aktywu, za czołowe w 1970 r.

W oparciu o te dokumenty zarządy okręgów oraz okręgowe komisje młodzieżowe opracowały własne plany realizacji uchwały Plenum ZG PTTK z kwietnia 1969 r. umieszczając je w planach pracy na 1970 r.

Zgodnie z zaleceniem, kilka zarządów okręgów (Zielonogórski, Mazowiecki, Wrocławski, Szczeciński i Poznański) odbyło już plenarne posiedzenia poświęcone omówieniu działalności Towarzystwa w środowisku młodzieży szkolnej oraz przyjęciu własnych planów działania w tym zakresie.

Posiedzenia te były poprzedzone naogół spotkaniami z władzami oświatowymi, które miały na celu określenie wspólnych stanowisk co do wykonania nakreślonych zadań przez ZG PTTK.

Plenarne zebrania określiły zadania okręgów i oddziałów PTTK w pracy z młodzieżą szkolną. Dyskusje wykazały bardzo duże zainteresowanie naszego aktywu problematyką młodzieżową o czym mogą świadczyć podjęte uchwały. Mówią one między innymi o:

— konieczności zwiększenia ilości imprez o charakterze lokalnym, jednak przygotowanych bardzo starannie pod względem treści krajoznawczej a przeznaczonych wyłącznie dla młodzieży,

— potrzebie przyjęcia systemu odznak turystycznych PTTK, a w tym szczególnie odznak regionalnych, jako podstawy dla działalności krajoznawczo-turystycznej w szkole,

— celowości propagowania wśród młodzieży zasad kultury turystycznej, podejmowania społecznej opieki nad obiektami zabytkowymi, pomnikami przyrody, miejscami walki i martyrologii narodu polskiego,

— nakłanianiu młodzieży do podejmowania czynów społecznych w dziedzinie turystyki i krajoznawstwa przynoszących korzyści i samej młodzieży a także szkole oraz środowisku,

— rozszerzeniu akcji obozów wędrownych dla młodzieży,

— organizowaniu pracy krajoznawczej w różnej postaci np. poprzez opracowywanie monografii krajoznawczych, konkursów krajoznawczych, wieczornic krajoznawczych itp.

— potrzebie ogłoszenia konkursu

na najlepiej pracujące SKKT i koła szkolne PTTK.

Jak wynika z odbytych dotychczas plenarnych zebrań okręgów, aby zapewnić realizację tak bogatych zamierzeń programowych postanowiono:

— przygotować odpowiednią kadre turystyczną drogą systematycznego organizowania kursów i obozów szkoleniowych, a zwłaszcza kursów dla nauczycieli po których otrzymują oni uprawnienia kierowników wycieczek szkolnych,

— powołać przy wszystkich zarządach oddziałów PTTK komisje młodzieżowe,

— zwiększyć przy współpracy z władzami oświatowymi liczbę SKKT — członków zbiorowych PTTK, a w szkołach środowisk pomaturalnych powoływać szkolne koła PTTK,

— doprowadzić do tego, by wszystkie komisje w szerszym niż dotychczas stopniu włączyły do swych programów problematykę młodzieżową,

— zobowiązać wszystkie oddziały do odbycia przed zakończeniem roku szkolnego narady z opiekunami szkolnych kół PTTK i SKKT-PTTK na temat programu działalności turystyczno-krajoznawczej w roku szkolnym 1970—71,

— doprowadzić do odbycia przez wszystkie oddziały do końca I kwartału 1970 r. plenarnych zebrań dla przyjęcia własnych programów działania wśród młodzieży powierzając jednocześnie jednemu z członków prezydium oddziału PTTK odpowiedzialność za sprawę młodzieżowe.

Należy przypuszczać, że realizacja tych uchwał przyczyni się do jeszcze większego rozwoju działalności naszego Towarzystwa w środowisku młodzieżowym.

Niezależnie od odbywających się plenarnych zebrań okręgów i oddziałów PTTK komisje młodzieżowe wszystkich szczebli opracowują na swych posiedzeniach konkretne plany realizacji uchwały Plenum ZG PTTK z 16 kwietnia 1969 r. w sprawie „zasad organizacyjno-programowych działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej”.

Niepokój może budzić jednak fakt, że zbyt mało okręgów odbyło dotąd posiedzenia plenarne w tej ważnej przecież sprawie. Należy przypuszczać, że w niedługim czasie sytuacja ta ulegnie zmianie, że i w pozostałych okręgach przeprowadzone zostaną zebrania plenarne dla omówienia działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej.

PLENUM KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ ZG PTTK

W PŁOCKU odbyło się Plenum Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. Głównym tematem obrad było rozpatrywanie wniosków zgłoszonych na zlocie przodowników turystyki pieszej, który odbył się w 1969 r. w Spale oraz plan działalności Komisji w 1970 r.

Rozpatrując wnioski przodowników KTP ZG PTTK podjęła ostatecznie decyzje w odniesieniu do dwóch propozycji. Komisja postanowiła:

— utrzymać jako wymóg do otrzymania uprawnień przodownika turystyki pieszej posiadanie przez kandydata OTP malej w stopniu srebrnym,

— ustalić zasadę, że instruktorami imprez na orientację mogą zostać jedynie przodownicy turystyki kwalifikowanej.

Pozostałe wnioski zostały przekazane Prezydium Komisji do systematycznej bieżącej realizacji.

Przyjmując plan pracy na rok 1970 Komisja ustaliła regiony i organizatorów ważniejszych imprez. Będą nimi okręgowe KTP; w Opolu XVIII Centralny Rajd Pieszy, w Poznaniu — XI Ogólnopolski Wysokokwalifikowany Rajd Pieszy, w Szczecinie — II Ogólnopolskie

Spotkanie Klubów Turystyki Pieszej, w Zielonej Górze — XIII Złot Przodowników Turystyki Pieszej.

W dyskusji zwrócono szczególną uwagę na sprawę znakowania i opisów szlaków turystycznych oraz charakteru i poziomu organizowanych imprez. Podczas Plenum jej uczestników zapoznano z planami wydawniczymi dotyczącymi turystyki pieszej. Mają się ukazać jeszcze w bieżącym roku tak potrzebne pozycje jak: spis przodowników turystyki pieszej, informator dla przodowników turystyki pieszej, podręcznik imprez na orientację, poradnik turysty pieszego.

PRENUMERUJCIE GOŚCINIEC!

Na pewno interesujecie się problemami przewodnictwa turystycznego, sprawami pilotażu turystycznego.

Jeśli tak, to nie powinno Was zabraknąć na liście prenumeratorów ogólnopolskiego pisma przewodników i pilotów turystycznych GOŚCINIEC.

Tylko bowiem prenumerata zabezpieczy Wam stałe otrzymywanie tego interesującego miesięcznika.

Wystarczy wpłacić 60.— zł na konto PKO I OM — Warszawa nr 1-9-121457, Warszawskie Koło Przewodników Miejskich przy Oddziale Stołecznym PTTK, Warszawa, ul. Świętokrzyska 32, a będziecie systematycznie otrzymywać „Gościniec”.

PIERWSZA W POLSCE NARADA MUZEALNA PTTK WYTYCZA DALSZE DROGI ROZWOJU

W GRUDNIU 1969 roku, po u-
przedniej lustracji niemal
wszystkich placówek muzealnych
PTTK dokonanej przez Komisję O-
pieki nad Zabytkami i Dział Pro-
gramowy Zarządu Głównego PTTK
odbyła się pierwsza w Polsce ogólnokrajowa narada poświęcona muzealnictwu regionalnemu PTTK. Oprócz kierowników lub asystentów muzeów PTTK wzięli w niej udział delegaci zainteresowanych zarządów okręgów i oddziałów PTTK oraz okręgowych i oddziałowych komisji opieki nad zabytkami.

Ogółem uczestniczyło 51 osób reprezentujących środowiska muzealne: Andrychowa, Bronowic Małych, Biecz, Golubia-Dobrzynia, Gorlic, Gorzenia Górnego, Grodziska Mazowieckiego, Kępna, Krotoszyna, Lubaczowa, Małkowa k/Warty, Miechowa, Muszyny, Myślenic, Nowego Targu, Ojcowa, Olkusza, Poddębic, Puław, Starachowic, Sulejowa-Podklasztorze, Zagórze Śląskiego, Zbąszynia, Zubrzyce Górnej, Żnina.

Po otwarciu konferencji przez przewodniczącego Komisji, dr Stanisława Szymańskiego, zebraniu przewodniczyli kolejno dr Franciszek Błoński — przewodniczący Okręgowej Komisji Opieki nad Zabytkami PTTK w Rzeszowie oraz mgr Zygmunt Kwiatkowski — kierownik muzeum PTTK w Golubiu-Dobrzyniu.

Program narady muzealnej obejmował kilka referatów: wicedyrektora Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki mgr Stanisława Brzostowskiego o muzealnictwie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i roli muzealnych placówek PTTK, zastępcy sekretarza generalnego ZG PTTK Wojciecha Militza o statutowych i organizacyjnych ramach działalności placówek muzealnych PTTK, przewodniczącego Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK prof. dr Włodzimierza Antoniewicza o założeniach programowych dla działalności merytorycznej placówek muzealnych PTTK.

Podczas otwarcia konferencji dr S. Szymański omówił także aktualny stan muzeów PTTK poczym uczestnicy narady zapoznali się z profilem kilku wybranych placówek muzealnych PTTK w Puławach, Lubaczowie, Olkuszu, Żniniu i Golubiu. Część referatów konferencji zamykały postulaty dr S. Szymańskiego dotyczące programowania pracy na najbliższy okres oraz omówienie kierownika działu programowego ZG PTTK mgr Ryszarda Cetnarskiego podstaw finansowych działalności muzealnej PTTK.

W dyskusji zabierali głos: Władysław Kosterski-Spalski — Kielce, dr Wiktor Medwecki — Kraków, mgr Władysław Kowalski — Dobczyce, Kazimierz Bojarski — Krynica, Jerzy Doening — Kraków, mgr Andrzej Leo — Gorlice, Adam Rudel — Gorzeń Górny, Maciej Salomon — Miechów. Poruszyli oni sprawy dotyczące obsługi technicznej komisji problemowych w zarządach okręgów i oddziałów PTTK, powoływania rad muzealnych i kół przyjaciół muzeów PTTK, zabezpieczenia muzealnych zbiorów. Dyskutanci wskazywali na trudności lokalowe i finansowe, na które cierpią muzea PTTK oraz zwracali uwagę na konieczność pomocy placówkom muzealnym przez jednostki organizacyjne Towarzystwa.

W wyniku narady powołany został zespół muzealny przy Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK, w skład którego weszli: dr F. Błoński, mgr S. Brzostowski, Jerzy Doening — sekretarz Zarządu Okręgu PTTK w Krakowie, Wanda Grabska — przewodnicząca Zarządu Oddziału PTTK w Krotoszynie, mgr Z. Kwiatkowski, Zofia Plotyńska — asystent muzeum PTTK w Grodzisku Maz. i mgr Gryzelda Tibołowa — asystent muzeum PTTK w Olkuszu oraz inż. Antoni Walaszczyk z Miechowa i dr W. Medwecki z Krakowa. Zespół składa się więc z przedstawicieli różnych regionów i środowisk, osób o różnorodnych zainteresowaniach muzealnych, organizacyjnych i naukowych (archeolog, etnograf, historyk, historyk sztuki, architekt). Zespół ten będzie opracowywał węzłowe sprawy stojące przed muzealnictwem PTTK.

Materiały z konferencji muzealnej PTTK zostaną opublikowane w

kwartalniku Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK — Biuletynie Społecznej Opieki nad Zabytkami.

Miłym momentem narady było wręczenie Złotej Odznaki Ministra Kultury i Sztuki za Opiekę nad Zabytkami dr S. Szymańskiemu oraz listów i upominków książkowych Ministerstwa Kultury i Sztuki szeregu osobom, których działalność muzealna i wkład pracy w organizację muzeów zasługują na wyróżnienie. Listy i upominki otrzymali: mgr Janina Chajkowska, Włodzimierz Czernecki, mgr Franciszek Gędek, Wanda Grabska, mgr Wanda Jostowa, dr Eugenia Kaleniewicz, Stefania Kochańska, mgr Jerzy Kowalczyk, mgr Władysław Kowalski, mgr Zygmunt Kwiatkowski, dr Wiktor Medwecki, Zacheusz Misiurski, mgr Konrad Nitzke, Czesław Pajerski, Julian Piwowarski, mgr Halina Sławińska, Jerzy Stańkowski, Zofia Rumprecht, Elżbieta Żurawska.

Dla dopełnienia relacji z konferencji warto podkreślić, że w 1969 roku zostało powołane do życia a następnie jesienią uroczyste otwarte Muzeum regionalne PTTK poświęcone twórczości Młodej Polski i Weselu Wyspiańskiego — „Rydłówka” w Bronowicach pod Krakowem i że Muzeum w Miechowie przygotowuje się do otwarcia stałej filii poświęconej Tadeuszowi Kościuszce w Raclawicach oraz do uroczystości sześćdziesięciolecia swojego istnienia.

Wielce przydatną dla wytyczenia kierunków dalszej działalności oraz dla pracy codziennej muzeologów PTTK konferencję zamknął przewodniczący Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK prof. dr W. Antoniewicz.

OKRĘG POZNAŃSKI W CZOŁÓWCE

W KOŃCU ubiegłego roku ob-
radowało w Poznaniu Prezy-
dium ZG PTTK. Z udziałem po-
znańskiego aktywów organizacji do-
konano oceny udziału członków
PTTK w obchodach 25-lecia Pol-
ski Ludowej oraz przeanalizowano

całokształt działalności okręgu po-
znańskiego.

W czasie obrad przytoczono liczne przykłady popularyzowania przez PTTK w społeczeństwie 25-letniego dorobku ogólnonarodowego. Do

OKKT „Szlakami Polski Ludowej” przystąpiło znacznie ponad 4 miliony osób. W ubiegłorocznym centralnym zlocie turystycznym „Szlakiem PKWN” do Chełma i Lublina uczestniczyło około 3.000 osób.

Poznańskie należy do przodujących okręgów. PTTK zorganizowało tutaj wiele wycieczek, rajdów, zlotów i spotkań, których uczestnicy zapoznali się z 25-letnim dorobkiem i z perspektywami rozwoju regionu, z historią Wielkopolski i dziejami walk narodowowyzwoleńczych.

PTTK zrzesza w Wielkopolsce 25.000 członków. Obsłużyło ono w 1969 r. (dane za 3 kwartały) około 174.000 uczestników wycieczek. W obradach podkreślono potrzebę rozwoju bazy turystycznej w Wielkopolsce.

Władze partyjne i administracyjne miasta i województwa, zarządy organizacji społecznych, wykazują duże zainteresowanie działalnością PTTK. Widzą one w turystyce i krajoznawstwie ważny instrument oddziaływania wychowawczego, a zwłaszcza kształtowania patriotycznej postawy młodzieży.

Praca PTTK oceniana jest także w aspekcie wpływu na poprawę warunków wypoczynku ludzi pracy. Podstawy tej działalności w województwie poznańskim określiła uchwała egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR, dotycząca życia kulturalno-oświatowego, turystyki, sportu i warunków socjalno-bytowych. W uchwale tej PTTK widzi wytyczne dla swoich dalszych działań.

Okręg poznański PTTK musi rozwiązać problem harmonijnej działalności programowej i usługowej wśród młodzieży szkolnej, przy współudziale kuratorium i organizacji społecznych, jak ZMS, ZHP. Należy także wzmocnić starania o podniesienie rangi i zasięgu turystyki i wypoczynku w zakładach pracy, zwłaszcza w środowisku robotniczym. Problem ten wiąże się nierozzerwalnie z rozwojem bazy noclegowej i sieci wypożyczalni sprzętu, niedostatecznie przygotowanych w atrakcyjnych miejscowościach w Wielkopolsce. Prezydium Zarządu Okręgu PTTK i wszystkie ogniwa napotykają często trudności w realizacji planów, wynikające z braku funduszy. Środki uzyskiwane z dochodów własnych są raczej znikome, przy dużych trudnościach organizacyjnych, lokalowych i gospodarczych. Problemy te, zostały przedstawione Prezydium Zarządu Głównego PTTK z prośbą o wnikliwe rozpatrzenie.

W szczególności działacze wielkopolscy zwracali uwagę na rozpatrzenie możliwości przyspieszenia powołania funduszu stacji turystycznych, zwiększanie środków na potrzeby muzeów regionalnych PTTK na Ziemi Wielkopolskiej, przydział autokarów.

Zarząd Główny PTTK oceniając działalność turystyczną w Wielkopolsce stwierdza, że praca programowa zajmuje teraz wysoką rangę. Cennym dorobkiem są własne formy działania, jak seminaria krajoznawcze, organizowane regularnie w kilku cyklach, np. „Szlakiem zasłużonych Wielkopolan”, „Szlakiem przemysłu Wielkopolski”, „Szlakiem dziejów Wielkopolski”, „Szlakiem przyrody i etnografii”, „Szlakiem powstania wielkopolskiego” i wiele innych.

Umiejętność organizacji tak wszechstronnych imprez ma swoją wymowę. Materiały przygotowane na seminariach są opracowane fachowo i obszerne. Wyróżnić należy szczególnie opracowania poświęcone Wybickiemu i Dąbrowskiemu, czy też specjalny numer „Gazety Wolsztyńskiej” wydany dla popularyzacji turystyki i krajoznawstwa.

Na uwagę zasługują daleko zaawansowane prace przy inwentaryzacji krajoznawczej i aktywność poradni turystyczno-krajoznawczych, którymi jako pierwszy zajął się Poznań.

Komisja opieki nad zabytkami zajmuje drugie miejsce w kraju pod względem liczebności kadry opiekunów społecznych. W dziedzinie muzealnictwa na przykładzie osiągnięć muzeów w Kępnie, Krotoszynie, Zbąszyniu i innych można śmiało stwierdzić, że organizacja tych placówek w woj. poznańskim stoi na najwyższym poziomie. Dużo dokonano w zakresie ochrony przyrody — okręg grupuje 240 społecznych strażników.

Oceniając działalność turystyczną poznańskiego okręgu PTTK, prezes Zarządu Głównego Piotr Gajewski złożył podziękowanie jego aktywności za duży wkład pracy społecznej w organizację turystyki.

POMYSŁ GODNY NAŚLADOWANIA

STACJE TURYSTYCZNE ZAPRASZAJĄ

Pod takim tytułem Zarząd Okręgu PTTK w Katowicach, wspólnie z WKKFiT, WKZZ oraz redakcją katowickiego „Sportu”, ogłosił konkurs dla turystów i gospodarzy, prowadzących stacje turystyczne PTTK. Chodzi tu o stacje turystyczne w Beskidzie Śląskim i Małym, administrowane przez oddziały PTTK: Bielsko Białą, Cieszyn, Katowice Wschód oraz w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, administrowane przez oddziały PTTK: Częstochowa i Zawiercie.

Przedmiotem oceny konkursu są: osiągnięcia gospodarzy stacji turystycznych w zakresie stanu czystości pomieszczeń, uprzejmości w stosunku do turystów, poziomu usług noclegowych, które stanowią niezbędny warunek dobrego wypoczynku.

Każdy turysta odwiedzający stację turystyczną PTTK otrzyma w niej od gospodarza stacji specjalnie wydrukowane karty pocztowe, na których wpisze stan (b. dobry, dobry, dostateczny lub niedostateczny) stacji. Karty te będą więc

spełniać rolę opinii, informującej komisję konkursową o warunkach wypoczynku w danej stacji. Oczywiście karty te należy wrzucić do skrzynki pocztowej (opłatę uiszcza adresat).

Na turystów czekają nagrody rzeczowe oraz książki, które zyskają oni drogą losowania. Natomiast gospodarze stacji, które według opinii turystów okażą się najlepsze, otrzymają nagrody pieniężne. Nagrodę pierwszą ufundował WKKFiT — 2 tys. zł, drugą WKZZ — 1,5 tys. zł, trzecią redakcja „Sportu” — 1 tys. zł. Ponad to oddział PTTK, na terenie którego stacja turystyczna zajmie pierwsze miejsce w konkursie otrzyma 10 tys. zł na zakup sprzętu.

Konkurs trwa od 15 lutego do 31 października 1970 roku.

Godny jest on na pewno spopularyzowania w całym naszym Towarzystwie, zwłaszcza tam, gdzie oddziały prowadzą stacje, może się bowiem przyczynić do ożywienia ruchu turystycznego.

O NOWE FORMY TURYSTYKI MOTOROWEJ

W KONCU ubiegłego roku obradowało w Łodzi plenarne zebranie Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK. Było ono poświęcone ocenie działalności komisji w roku 1969, oraz wytyczeniu dróg na najbliższą przyszłość, na rok 1970.

Część roboczą poprzedziła miła uroczystość wręczenia wyróżniającą się aktywistom komisji odznak, dyplomów i wyróżnień. 7 osób otrzymało Złote odznaki PTTK, 12 Srebrne, 3 osoby dyplomy uznania. Ponadto redakcja Magazynu Turystycznego Światowid oraz jej naczelny redaktor Zbigniew Mikołajczak i publicysta tygodnika red. J. Kopeć otrzymali Złote Motorowe Odznaki Turystyczne przyznane przez Prezydium Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK. Wręczenia odznak i wyróżnień dokonał

przewodniczący Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK Henryk Walkowski, który też przewodniczył plenarnemu zebraniu Komisji.

Jak wynika ze sprawozdania komisji za rok 1969, nakreślony plan został w zasadzie wykonany w przewidzianych terminach. Jedynie stosunkowo znaczne opóźnienia nastąpiły w pracach nad ramowym projektem programów i konspektów do szkolenia okręgowego jak i centralnego, co zostało spowodowane przedłużającymi się w Zarządzie Głównym pracami nad zatwierdzeniem ramowych materiałów szkoleniowych.

Dyskusja skoncentrowała się przede wszystkim nad wytycznymi do działalności na rok 1970. Szczególnie dużo miejsca poświęcono sprawom rozszerzenia turystyki motorowej wśród najszerzych

resz naszego społeczeństwa, co można osiągnąć poprzez organizowanie we wszystkich powiatach i większych zakładach pracy klubów motorowych i oddziałowych komisji turystyki motorowej. Ważne jest również zwiększenie kadry działaczy potrzebnych do wykonania tak nakreślonych zadań. Z drugiej strony rozwój turystyki motorowej w formach zorganizowanych może nastąpić wówczas, jeśli wprowadzane będą nowe rodzaje imprez turystyczno-motorowych. Takim magnesem przyciągającym turystów zmotoryzowanych mogą być motorowe imprezy na orientację. Pierwsze tego typu imprezy wykazały, że spotkały się one z bardzo dużym zainteresowaniem. Trzeba również dążyć do wzbogacania programów krajoznawczych tradycyjnych imprez motorowych organizowanych przez nasze Towarzystwo.

Plenum Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK zwróciło także uwagę na popularyzację turystyki motorowej w oparciu o sprzęt campingowy, oraz pola namiotowe i campingi. Istotne jest w związku z tym kontynuowanie prac nad przygotowaniem nowych motorowych szlaków turystycznych.

W kwestiach organizacyjnych plenum, obok spraw bieżących wynikających z realizacji programu szkolenia, kalendaraż imprez turystycznych, zwróciło uwagę na konieczność spopularyzowania konkursu „na najaktywniejszego przewodnika turystyki motorowej PTTK”.

ŻEGLARZE PODSUMOWALI SWĄ DZIAŁALNOŚĆ

TURYSTYCZNY sezon żeglarski w 1969 r. miał szczególne znaczenie dla żeglarzy spod bandery PTTK. Był to bowiem piętnasty rok działalności KTŻ ZG PTTK. Jednocześnie był to rok 50-lecia żeglarstwa polskiego oraz 25-lecia PRL, co wpłynęło na bardziej uroczysty niż w innych latach charakter imprez żeglarskich zorganizowanych przez PTTK, PZŻ i inne organizacje współpracujące z Towarzystwem w dziedzinie turystyki żeglarskiej.

Jak wyglądał ten sezon, program KTŻ ZG PTTK w 15-leciu Komisji oraz jego realizacja omówiono wszechstronnie na plenarnym po-

siedzeniu KTŻ. Odbyło się ono w końcu ub. r. w Krakowie.

Przedyskutowane zostały także na nim wnioski, które w znacznym stopniu zadecydują o rozwoju żeglarstwa turystycznego.

W programie posiedzenia znalazło się omówienie przebiegu uroczystości żeglarskich, akcji szkoleniowej. Wygłoszony został ponadto referat historyczny oraz przedyskutowane wytyczne do działalności w 1970 r.

Jak wynikało z materiałów przygotowanych na Plenum, w ciągu 15-lecia działalności turystyka żeglarska w PTTK, której zasięg wy-

kracza poza ramy członków Towarzystwa, odniosła wiele sukcesów. Nastąpił też rozwój turystyki żeglarskiej. Potrzeby w tym zakresie w ostatnich latach jednak znacznie wzrosły i często przekraczają już możliwości KTŻ. Dlatego przydałaby się większa pomoc ze strony ZG PTTK.

Rezultaty ubiegłorocznej działalności pozwalają stwierdzić, że wiele ogniw turystyki żeglarskiej pomyślnie wykonało swe zadania. Znaczenie przeprowadzonych imprez, rejsów, zlotów i wielu innych różnorodnych poczynań wpłynęło na wzmocnienie organizacyjne znacznej większości klubów i komisji żeglarskich. Zdobyte doświadczenia w pracy powinny być wykorzystane w 1970 r. do dalszego udoskonalenia form pracy i programu działania.

Najważniejsze kierunki pracy powinny w związku z tym być poświęcone trzem generalnym problemom: nasileniu działalności organizacyjnej wśród młodzieży, doskonaleniu programu działalności krajoznawczej, to znaczy wychowawczono-ideowemu oddziaływaniu na społeczeństwo oraz stałemu podnosze-

niu kwalifikacji aktywu turystycznego, m.in. przez najbardziej efektywne jego szkolenie.

Działacze turystyki żeglarskiej sformułowali pod adresem KTŻ wiele postulatów, których wyliczenie zajęłoby dużo miejsca. Wiele z nich będą realizować sami, a ich dotychczasowa praca, za którą należy się im uznanie gwarantuje, że wykonają je sumiennie. Żeglarze

PTTK postanowili, że zadania będą wykonywać w szerszym niż dotychczas stopniu przy pomocy władz szkolnych, organizacji młodzieżowych i związków zawodowych. Ranga wytyczonych zadań na 1970 rok jest wysoka. Turystyka żeglarska i krajoznawstwo zawierają bowiem poważne treści wychowawcze i są istotnym elementem w całokształcie pracy z młodzieżą.

Miłym uzupełnieniem tego robo-

czego posiedzenia było spotkanie z zasłużonymi działaczami turystyki żeglarskiej. Zostali oni wyróżnieni dyplomami, upominkami i odznakami PTTK. Złote Odznaki PTTK otrzymali: Jerzy Dziewulski i Andrzej Osiński, srebrne: Krystyna Werner, Wiesław Depczynski, Marek Jaczewski i Jan Sielużycki. Dużą Złotą ZOT otrzymał kpt. Dariusz Bogucki za rejs do Grenlandii.

PO KURSIE W DOKSY

PORA NA MAPY DLA IMPREZ NA ORIENTACJĘ

W KOŃCU 1969 roku odbył się w miejscowości Doksy na terenie Czechosłowacji pierwszy międzynarodowy kurs przygotowywania map dla imprez na orientację. Został on zorganizowany na zlecenie Komisji Kartograficznej IOF-u, przez Czechosłowacką Federację Biegów na orientację (CSOB).

Wykładowcami kursu byli Jan Martin Lørsen (Norwegia) przewodniczący Komisji Kartograficznej IOF-u oraz I. E. Nielsen (Dania), Christer — Palm (Szwecja) i Willy Mathys (Szwajcaria) specjaliści z zakresu geodezji, kartografii lub redakcji map.

W szkoleniu uczestniczyli przedstawiciele krajowych federacji biegów na orientację, którzy przygotowują te imprezy. W Doksy spotkali się więc przedstawiciele Austrii, Danii, Finlandii, Norwegii, NRD, NRF, Polski, Szwajcarii, Szwecji, Węgier. W kursie uczestniczyła także spora grupa gospodarzy — Czechów i Słowaków — łącznie około 60 osób. Polskę reprezentowała 3-osobowa delegacja Komisji Turystyki Pieszkiej ZG PTTK.

Na temat kursu złożyło się omówienie map wydawanych specjalnie dla biegów na orientację, dokonanie analizy materiałów podstawowych potrzebnych dla opracowywania map, ustalenia co do zakresu treści map, skali ujednoliconego systemu znaków umownych. Omawiane były również metody opracowania kartograficznego oraz produkcji map.

W ramach kursu przeprowadzone

zostały ćwiczenia terenowe związane z nanoszeniem aktualnej sytuacji terenowej na dostarczone mapy oraz dyskusja na tematy związane z wykorzystaniem map.

Zorganizowano ponadto wystawę materiałów kartograficznych (przede wszystkim map) dla imprez na orientację przywiezionych przez poszczególne delegacje federacji krajowych IOF. Były także eksponowane nowoczesne materiały i przyrządy do sporządzania map.

Uczestnictwo w kursie przedstawicieli PTTK (którzy niestety nie mogli zaprezentować żadnych wydawnictw kartograficznych w zakresie map przeznaczonych do imprez na orientację, ponieważ u nas po prostu jeszcze się takich map nie przygotowuje) umożliwiło rozeznanie co do możliwości i stanu

produkcji map specjalnych dla biegów orientacyjnych, jakie istnieją w poszczególnych krajach członkowskich IOF-u. Rozeznanie takie może być przydatne dla krajowych instytucji kartograficznych oraz dla wysunięcia uzasadnionych wniosków o wykonywanie takich map w Polsce bez których trudno sobie wyobrazić szerszy rozwój imprez na orientację. Przywieziony przez delegację PTTK bogaty materiał kartograficzny (około 50 map z 10 krajów) będzie eksponowany na kilku wystawach w instytucjach geograficznych i kartograficznych. Miejmy nadzieję, że pomoże to ruszyć z miejsca sprawę drukowania map dla imprez na orientację, a co za tym idzie upowszechnić tę atrakcyjną dyscyplinę turystyki stanowiącą doskonałą szkołę przygotowania obywateli, a zwłaszcza młodzieży do obrony kraju.

PIÓREM RECENZENTA

JANTAROWE SZLAKI

OD 12 lat Biuletyn turystyczny Wybrzeża Gdańskiego „Jantarowe szlaki” dociera do turystów i krajoznawców z terenu województwa gdańskiego a także innych regionów kraju. Mniej więcej raz na kwartał zapełnia się teka redakcyjna i nowy numer krajoznawczych wieści znad Bałtyku opuszcza redakcję.

W skład kilkunastoosobowego ko-

legium redakcyjnego wchodzi doświadczeni działacze-krajoznawcy i turyści, między innymi Franciszek Mamuszka, Czesław Skonka, Roman Bar, Wiesław Karger, Edward Wojtuszkiewicz, a przewodzi mu Władysław Andruszkiewicz. Wydawca Biuletynu — Zarząd Oddziału PTTK w Gdańsku znajduje pełne poparcie i pomoc ze strony władz Okręgu PTTK a także takich insty-

tucji, jak np. Wojewódzki Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich.

Każdy numer przynosi 50—80 stron tekstu w formacie A-4, powielonego na rotaprincie. Dwustronnie drukowana okładka zawiera reprodukcje wybranych krajoznawczych fotogramów. Jednorazowy nakład Biuletynu osiąga ostatnio nakład 1500 egzemplarzy.

Biuletyn ma swoje stałe działy: materiały krajoznawcze o poszczególnych miejscowościach i regionach turystycznych, rubrykę poświęconą omówieniu nowości wydawniczych i bogaty dział wiadomości kronikarskich i informacji z życia organizacyjnego Towarzystwa, z odbytych imprez turystycznych, seminariów krajoznawczych itd. Każdy numer Biuletynu rozpoczyna artykuł programowy nawiązujący do aktualnych rocznic i wydarzeń.

Przeglądając numery 82—84 (z 1968 i 1969 r.) znaleźć w nich moż-

na szereg interesujących artykułów i informacji.

I tak Nr 82 Biuletynu poświęcony jest zagadnieniom związanym ze Słowińskim Parkiem Narodowym. Jan Wróbel daje ciekawy przekrój wiadomości krajoznawczych o Parku, Tadeusz Łyżwiński zamieszcza opis szlaków turystycznych na tym terenie (wraz ze szkicową mapką) a Czesław Skonka prezentuje wielostronne zainteresowania naszego Towarzystwa sprawami zagospodarowania, ochrony Krainy Słowińców oraz popularyzacji walorów krajoznawczo-turystycznych.

W następnych dwu numerach Biuletynu znajdujemy m.in. ciekawy artykuł Czesława Skonki nawiązujący do Jubileuszu 25-lecia Ludowego Wojska Polskiego. Z tej samej okazji Józef Milewski przypomina historię jednej z największych bitew partyzanckich stoczonej z hitlerowcami w 1944 r. w Borach Tucholskich w okolicach osady Biedno. Józef Wiśniewski omawia z kolei mało znane źródła (z okre-

su międzywojennego) do dziejów wolnego miasta Gdańska. Z aktualnej tematyki krajoznawczej wymienić należy artykuł Wiesława Ślubowskiego pt. „Elektrycznym z Czarnego Śląska do Gdańska” przedstawiający znaczenie tej inwestycji dla gospodarki narodowej a w tym woj. Gdańskiego, a także artykuł Tadeusza Gajewskiego o znanym regionaliście kaszubskim Augustynie Neclu.

Rzetelna robota redaktorska przyniosła „Jantarowym szlakom” duże powodzenie. Na pewno jest to najbardziej ambitny Biuletyn spośród nielicznych wydawanych przez okręg i oddziały naszego Towarzystwa.

Dla przypomnienia: zamówienia na Biuletyn oraz artykuły do niego przyjmuje Redakcja „Jantarowych szlaków” w Gdańsku, ul. Długa 45. Redakcja Biuletynu Informacyjnego Zarządu Głównego PTTK ze swej strony życzy dalszego pogłębiania warsztatu twórczego oraz jak największej czytelników i prenumeratorów.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW, ODDZIAŁÓW, KÓŁ...

PO NARADZIE OLSZTYŃSKICH PIECHUROW

Okręgowa Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Olsztynie zorganizowała I Zlot Przodowników Turystyki Pieszej województwa olsztyńskiego w Rucianem — Nidzie. Wzięli w nim również udział przedstawiciele turystów pieszych z sąsiednich okręgów.

Z okazji zlotu odbyła się miła uroczystość. Dokonano bowiem wręczenia legitymacji i odznaki Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej kol. Edwardowi Tworkowskiemu, jednemu z organizatorów turystyki na terenie województwa olsztyńskiego. Poza tym Olsztyński Klub Turystów Pieszych PTTK w Olsztynie otrzymał dyplom uznania za krzewienie turystyki i krajoznawstwa wśród młodzieży, a kilku aktywistów nagrody rzeczowe w formie sprzętu turystycznego i przewodników.

Zlot przodowników dokonał podsumowania dotychczasowej działalności w zakresie turystyki pieszej na terenie woj. olsztyńskiego oraz ustalił zadania na rok 1970. Uwaga Okręgowej Komisji Turystyki Pieszej

skoncentrowana będzie na sprawach szkolenia, konserwacji szlaków i organizacji imprez.

W kwestii szkolenia chodzi głównie o podnoszenie uprawnień przodowników. Około 80% przodowników posiada bowiem uprawnienia III stopnia. Dlatego zostaną zorganizowane różne formy szkolenia przodowników tak, aby nastąpiło poszerzenie ich uprawnień także i na inne województwa. Niezależnie od tego prowadzone będzie szkolenie nowych kandydatów na przodowników.

W kwestii szlaków pieszych chodzi o to, że wiele spośród nich wymaga renowacji, a część pewnej drobnej korekty przebiegu. Z przyczyn od OKTP niezależnych nie został wykończony Szlak Grunwaldzki. W 1970 r. winno dojść do spotkania z kompetentnymi instytucjami, na którym uzgodniony zostanie ostateczny przebieg tego szlaku. W 1970 r. rozpoczęte zostaną również prace inwentaryzacyjne i renowacja pozostałych szlaków.

Co się tyczy imprez turystyki pieszej to na czoło wysuwa się III pieszy rajd Mazurski, który zostanie zorganizowany w ramach wielodyscyplinowego Zlotu Grunwaldzkiego w początkach czerwca 1970 r. Opracowane zostały 3 trasy kilkudniowe, w tym jedna 7-dniowa, której przejście uprawniać będzie do ubie-

gania się o Dużą Srebrną OTP. Wszystkie trasy przebiegać będą przez Pola Grunwaldzkie. Oprócz tej największej imprezy pieszej organizowane będą inne imprezy o zasięgu okręgowym lub lokalnym. Kalendarz imprez na 1970 rok został już opracowany i zatwierdzony.

Alfred Rutkiewicz

GDĄŃSK POPARŁ KLUB „KRAJOBRAZY”

Klub prasowy „Krajobrazy” grupujący redakcje gazet, czasopism i periodyków, które zamierzają prowadzić kampanię prasową na rzecz ochrony przyrody zatacza coraz szersze kręgi. Włączają się do klubu również i krajoznawcy PTTK. M.in. do klubu „Krajobrazy” działającego przy redakcji „Głosu Wybrzeża” w Gdańsku przystąpiła Okręgowa Komisja Krajoznawcza PTTK w Gdańsku.

W ramach udziału w tym klubie Komisja ta poprzez swoich członków pragnie sygnalizować o wszelkich wypadkach niszczenia przyrody i krajobrazu naturalnego, włączać się do prac społecznych w tej dziedzinie, opracowywać materiały krajoznawcze na ten temat (opisy, dokumentacja fotograficzna itp.). Poza tym Okręgowa Komisja Krajoznawcza PTTK w Gdańsku zamierza zorganizować w 1970 r. przy współudziale „Głosu Wybrzeża” w Gdańsku — seminarium krajoznawcze na temat ochrony krajobrazu naturalnego.

Jednocześnie Okręgowa Komisja Krajoznawcza PTTK w Gdańsku apeluje do wszystkich okręgowych komisji krajoznawczych PTTK w całym kraju o przystępowanie do klubu „Krajobrazy”. Kto następny?

Czesław Skonka

ZWYCIĘZCY WSPÓŁZAWODNICTWA KRAJOZNAWCZEGO

W roku 1969 Okręgowa Komisja Krajoznawcza PTTK w Gdańsku zorganizowała drugie z kolei współzawodnictwo komisji i sekcji krajoznawczych PTTK woj. gdańskiego, do którego przystąpiło 10 komisji i sekcji krajoznawczych oraz 1 klub krajoznawczy. W wyniku oceny tego współzawodnictwa (chyba jedynego tego typu w naszym kraju), decyzją komisji sędziowskiej, I miejsce i nagrodę przechodnią zdobył po raz drugi Klub Krajoznawczy PTTK „Merkator” przy Wojewódzkim Domu Kultury Handlowca w Gdańsku. Drugie miejsce zajęła Oddziałowa Komisja Krajoznawcza PTTK w Gdańsku, a trzecie Sekcja Krajoznawcza Klubu PTTK „Bąbelki” w Gdańsku. Poza tym przyznane zostały wyróżnienia dla komisji

krajoznawczych PTTK: Stoczni Gdańskiej, Marynarki Wojennej w Gdyni i Oddziału PTTK w Kościerzynie.

Podczas uroczystego podsumowania, działaczom krajoznawczym zwycięskich komisji i sekcji przyznane zostały nagrody rzeczowe. Otrzymali je m.in. E. KRESAK, Ewa STRZAŁKOWSKA i Ludwik SKOSOLAS z Klubu „Merkator”, Władysław ANDRUSZKIEWICZ z Oddziałowej Komisji Krajoznawczej PTTK w Gdańsku, Wiktor PAWŁOWSKI i Gracjan POSODZKI z Sekcji Krajoznawczej Klubu „Bąbelki”, Jan BOGUCKI z Komisji Krajoznawczej Stoczni Gdańskiej, Halina GRAJEWSKA z Komisji Krajoznawczej Marynarki Wojennej oraz Danuta LASKA i Zygmunt STACHOWIAK z Komisji Krajoznawczej Oddziału PTTK w Kościerzynie.

Czesław Skonka

XV - lecie „WIERCIPIĘT”

W 1955 r. przy Klinice Psychiatrycznej w Szczecinie powstało Koło PTTK, którego założycielem był dr J. Zienkiewicz. Wkrótce koło objęło swym zasięgiem szersze grono ludzi i zostało przeniesione do Oddziału jako koło terenowe nr 1. We wrześniu 1967 r. przyjęło nazwę „Wiercipięt” i tak rozpoczęła się bogata historia pierwszego szczecińskiego Koła PTTK.

Od samego początku pracowały dwie sekcje: piesza i kolarska. Z biegiem czasu coraz bardziej dominowała sekcja piesza. W 1964 r. z sekcji kolarskiej powstał samodzielny Klub Kolarski o nazwie „88”. Z sekcji pieszej w dziesiątą rocznicę powstania koła założony został Klub Turystów Pieszych, zachowując nazwę „Wiercipięt”.

Dorobkiem Klubu jest zorganizowanie jedenastu rajdów organizowanych od 1957 r., dziewięciu rajdów „Na Raty”, które zyskały sobie największą popularność zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej. Klub był jednocześnie współorganizatorem wszystkich imprez organizowanych przez Oddział. Ogółem przeprowadzono ok. 25 tys. turystów na trasach pieszych. Obecnie w Klubie zrzeszonych jest 23 przodowników TP i 45 członków.

Największym osiągnięciem Klubu było zajęcie II-go miejsca we współzawodnictwie międzyklubowym TP w 1968 r.

Plany na 1970 r. są bardzo bogate — między innymi Wystawa XV-lecia obrazująca osiągnięcia i historię Klubu. Organizacja rajdów jak: XII Rajd Pieszy, X rajd „Na Raty”, III Noc Kupały oraz II Ogólnopolskie Spotkanie Przedstawicieli Klubów Pieszych.

Michał Zachmann

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium
Wydawca: Wydział Propagandy Zarządu Głównego PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11, tel. 26-22-51

Druk. Wyd. Zw. CRZZ. 166/70. Nakł. 6000+25 egz. K-68.